

MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

WARSZAWA, 10 sierpnia 1950 r.

Nr 12

Poz. 89-92

TREŚĆ NUMERU:

	Str.
poz. 89 — Uchwała Prezydium Rządu z dnia 24 czerwca 1950 r. w sprawie przekazywania przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego państwowymi jednostkami gospodarczymi a jednostkami spółdzielczymi	1
poz. 90 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 10 lipca 1950 r. w sprawie ubrań ochronnych i roboczych	3
poz. 91 — Komunikat Wydziału Prezydijskiego Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 lipca 1950 r. w sprawie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy	12
poz. 92 — Komunikat Wydziału Prezydijskiego Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 lipca 1950 r. o ubezpieczeniu towarów w transporcie	20
Przegląd ustawodawstwa ogólnego	21

89.

UCHWAŁA PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 24 czerwca 1950 r.

w sprawie przekazywania przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego pomiędzy państwowymi jednostkami gospodarczymi a jednostkami spółdzielczymi.

(Monitor Polski Nr A-78 z dn. 8 lipca 1950 r.)

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. Państwowymi jednostkami gospodarczymi w rozumieniu niniejszej uchwały są: przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje państwowe, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe oraz spółki prawa cywilnego i handlowego, w których Skarb Państwa, przedsiębiorstwa państwowe albo osoby prawne prawa publicznego posiadają udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego.

2. Jednostkami spółdzielczymi w rozumieniu niniejszej uchwały są: Centralny Związek Spółdzielczy, centrala spółdzielni i spółdzielnia.

3. Przekazaniem w rozumieniu niniejszej uchwały jest przeniesienie prawa własności.

II. Przekazywanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego przez państwowe jednostki gospodarcze na rzecz spółdzielczych jednostek gospodarczych.

§ 2. Przekazywanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego przez państwowe jednostki gospodarcze na rzecz spółdzielczych jednostek gospodarczych następuje na podstawie decyzji władzy naczelnej, która sprawuje nadzór nad przekazującą jednostką gospodarczą — w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 3. Przekazywanie, o którym mowa w § 2, następuje odpłatnie.

§ 4. Jeżeli przedmiot przekazania działa na podstawie odrębnego rachunku gospodarczego i samodzielnie bilansuje, przejściu podlegają wszystkie aktywa i pasywa, objęte bilansem sporządzonym na dzień przekazania.

§ 5. Jeżeli przedmiot przekazania obejmuje nieruchomości, stosuje się do tej nieruchomości przepisy dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 190 i Nr 55, poz. 438).

§ 6. 1. W przypadku gdy przedmiotem przekazania jest zakład, który samodzielnie nie bilansuje lub dział takiego zakładu albo środki trwałe, przekazanie następuje według spisu majątku z natury (inventaryzacja na dzień przejścia).

2. Inventaryzację przeprowadzają wspólnie przedstawiciele strony przekazującej i przyjmującej. Spis inwentarza podpisują kierownicy i główni księgowi obu stron.

§ 7. Wycena przekazywanych środków trwałych i obrotowych, na dzień przejścia, powinna się opierać na następujących zasadach:

- 1) środki trwałe należy wyceniać na podstawie księgowych wartości nabycia z uwzględnieniem odpisów na zużycie; wartości wyrażone w złotych przedwojennych przelicza się według obowiązującego mnożnika,
- 2) inwestycje rozpoczęte — według nakładów efektywnie poniesionych,
- 3) materiały i towary — według cen nabycia z uwzględnieniem kosztów związanych z na-

byciem jak przewóz, cło itp., jednak bez kosztów magazynowania w magazynach własnych; jeżeli ceny nabycia są wyższe od aktualnych cen cenników państwowych, obowiązują te ostatnie ceny.

- 4) wyroby gotowe — według rzeczywistych kosztów wytwarzania; jeżeli koszt wytwarzania jest wyższy od ceny ustalonej aktualnym cennikiem państwowym obowiązuje cennik państwowy,
- 5) wyroby półgotowe i wyroby w toku — według kosztu własnego, z uwzględnieniem ich przydatności do dalszej produkcji.

§ 8. 1. Przekazanie przedsiębiorstwa, zakładu lub jego części oraz środków majątku trwałego powinno nastąpić aktem zdawczo-odbiorczym, który podpisują kierownicy i główni księgowi obu stron. Do aktu zdawczo-odbiorczego dołącza się spis inwentarza, sporządzanego na dzień przekazania.

2. Protokoły zdawczo-odbiorcze powinny być uzgodnione z bankami finansującymi eksploatację lub inwestycje.

§ 9. 1. Sumy przypadające na środki trwałe przejmujący uiszcza w przeciągu lat 2. Właściwe nadrzędne organizacje państwowe i spółdzielcze mogą zmienić termin powyższy.

2. Zapłaty należności za przekazane środki obrotowe należy dokonać w ciągu 3 miesięcy od dnia przekazania.

§ 10. Spłata sum przypadających z tytułu przekazania powinna być przewidziana w planie finansowym jednostki przejmującej.

§ 11. Bilans i spis inwentarza powinny być sporządzone na pierwszy dzień miesiąca.

III. Przekazywanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego przez spółdzielcze jednostki gospodarcze na rzecz państwowych jednostek gospodarczych.

§ 12. Przekazywanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz środków majątku trwałego przez spółdzielcze jednostki gospodarcze na rzecz państwowych jednostek gospodarczych następuje z zachowaniem przepisów §§ 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11 z poniższymi zmianami i uzupełnieniami.

§ 13. Przekazywanie, stanowiących własność jednostek spółdzielczych, przedsiębiorstw lub ich części, zakładów i innych składników majątku jednostek spółdzielczych na rzecz państwowych jednostek gospodarczych oraz zwrot przedsiębiorstw oddanych jednostkom spółdzielczym przez Państwo lub samorząd w zarząd, użytkowanie lub dzierżawę, następuje na podstawie decyzji Ministra sprawującego nadzór nad przejmującą państwową jednostką gospodarczą, wydanej w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 14. 1. Oddanie państwowym jednostkom gospodarczym przez jednostki spółdzielcze przedsiębiorstw oraz przedmiotów majątku trwałego, które przez Państwo lub samorząd terytorialny zostały

jednostkom spółdzielczym przekazane w zarząd, użytkowanie albo dzierżawę oraz przedmiotów majątku trwałego, które zostały nabyte albo wytworzone przez jednostki spółdzielcze z dotacji państwowych lub samorządowych — następuje nieodpłatnie.

2. Jeżeli w przedmiotach określonych w ustępie poprzednim jednostki spółdzielcze przeprowadziły roboty kapitalne (inwestycje i remonty kapitalne) z własnych środków, należy zwrócić jednostkom spółdzielczym nakłady na te roboty kapitalne wykazane ich księgami po potrąceniu normalnych odpisów na zużycie.

3. Jednostka spółdzielcza przekazuje odpłatnie państwowej jednostce gospodarczej wszelkie surowce, materiały pomocnicze, opakowania itd. półfabrykaty i towary gotowe, znajdujące się w oddanym przedsiębiorstwie, a wykazane w sporządzonym na dzień przekazania inwentarzu wg wyceny dokonanej na podstawie § 7 niniejszej uchwały.

4. Strony zainteresowane określają, które należności i zobowiązania wobec osób trzecich, figurujące w bilansie zamknięcia, mają być przejęte odpłatnie przez stronę przejmującą. Należności określone jako wątpliwe nie podlegają przejęciu i będą z rozliczenia wyłączone. Ściąganiem tych wątpliwych należności zajmuje się strona przejmująca na rachunek strony przekazującej.

5. Bilans, na podstawie którego następuje przejęcie przedsiębiorstwa, sporządza przejmująca jednostka gospodarcza w terminie określonym przez Ministra pełniącego nad nią nadzór. Jednostka przejmująca doręczy bilans ten jednostce spółdzielczej celem sprawdzenia przez jej dział bilansowy.

6. Udokumentowane wydatki okresu przyszłego będą zwrócone przez stronę przejmującą jednostce spółdzielczej.

7. Gotówka w kasie przejętego przedsiębiorstwa i na kontach bankowych nie ulega przejęciu.

§ 15. 1. W przypadku, gdy przedmiot przekazania, stanowiący własność Państwa, jest w posiadaniu jednostki spółdzielczej na podstawie umowy dzierżawy, zawartej z organem państwowym lub samorządowym, umowa ta ulega rozwiązaniu, a przedmiot dzierżawy ulega przekazaniu państwowej jednostce gospodarczej — zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Jeżeli przedmiot przekazania stanowi mienie opuszczone w rozumieniu dekrety z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) i znajduje się w posiadaniu jednostki spółdzielczej na mocy umowy dzierżawnej, zawartej z urzędem likwidacyjnym, to umowa dzierżawna ulega rozwiązaniu, a jej przedmiot ulega oddaniu państwowej jednostce gospodarczej w zarząd i użytkowanie.

§ 16. Przekazanie na rzecz państwowej jednostki gospodarczej przedsiębiorstwa stanowiącego własność jednostki spółdzielczej, które nie jest na odrębnym rachunku gospodarczym i nie posiada wydzielonego majątku i odrębnej księgowości oraz przekazanie innych składników majątku jednostki spółdzielczej, następuje odpłatnie.

§ 17. W przypadku, gdy przedmiotem przekazania jest przedsiębiorstwo spółdzielcze w całości lub jego części, działające na podstawie odrębnego rozrachunku gospodarczego oraz posiadające wydzielony majątek i odrębną księgowość, stosuje się przepis art. 46¹ ustawy o spółdzielniach w brzmieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 524).

§ 18. 1. Przekazanie przedsiębiorstw, stanowiących własność jednostki spółdzielczej lub składników majątku tejże jednostki, powołanych w § 16, dokonuje się na podstawie aktu zdawczo-odbiorczego, do którego dołącza się wykaz przekazywanych przedmiotów (inventarz), oparty na spisie z natury.

2. Jeżeli przekazanie nastąpiło już przed wydaniem tej uchwały bez sporządzenia formalnego protokołu zdawczo-odbiorczego, odpowiadającego przepisom niniejszej uchwały, podstawę przekazania stanowi inventarz, sporządzony na dzień przekazania.

§ 19. W przypadkach określonych w § 16 tej uchwały, nie podlegają przekazaniu należności i zobowiązania przekazanego przedsiębiorstwa, a likwidację ich przeprowadza przekazująca jednostka spółdzielcza, chyba, że władze nadrzędne jednostki przekazującej i jednostki przejmującej wyrażą zgodę na odmienne postępowanie.

§ 20. Przy uzgadnianiu protokołów zdawczo-odbiorczych z bankami finansującymi eksploatację lub inwestycje, należy termin płatności pożyczek, otrzymanych przez jednostki spółdzielcze na roboty kapitalne, dostosować do ustalonych w jej uchwale terminów płatności za przekazany majątek.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 21. Spory, mogące wyniknąć między przejmującym a przekazującym w związku z wykonaniem niniejszej uchwały, rozstrzygają państwowe komisje arbitrażowe.

§ 22. Postanowienia uchwały niniejszej stosuje się również do przypadków, w których przekazanie przedsiębiorstw, zakładów lub ich części oraz przedmiotów majątku trwałego przez państwowe jednostki gospodarcze na rzecz jednostek spółdzielczych lub odwrotnie już faktycznie nastąpiło, lecz rozrachunek z tego tytułu między stronami nie został jeszcze zakończony.

§ 23. Uchwała niniejsza nie stosuje się do rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

§ 24. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

90.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 10 lipca 1950 r.

w sprawie ubrań ochronnych i roboczych.

W wykonaniu art. 51 Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników spółdzielczych z dn. 24.I.49 r. Zarząd CTS postanawia:

Zatwierdzić załączony do niniejszej uchwały pro-

tokół dodatkowy do ZUP, zawartego z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w dn. 24.I.49 r. wraz z Tymczasową tabelą norm odzieży roboczej i ochronnej.

PROTOKÓŁ DODATKOWY DO ZBIOROWEGO UKŁADU PRACY DLA PRACOWNIKÓW SPÓŁDZIELCZYCH PODPISANEGO W DNIU 24 STYCZNIA 1949 R.

(Monitor Spółdzielczy Nr A-3 z dnia 10.II.1949 r.)

Przez Centralny Związek Spółdzielczy, reprezentujący wszystkie centrale spółdzielni i spółdzielnie oraz przez Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych został podpisany w Warszawie w dniu 15 czerwca 1950 r. protokół dodatkowy do Zbiorowego Układu Pracy, zawartego w dniu 24 stycznia 1949 r. pomiędzy Centralnym Związkiem Spółdzielczym a Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych.

I. W wykonaniu art. 51 Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników spółdzielczych z dnia 24 stycznia 1949 r. załączony wykaz ubrań ochronnych i roboczych zostaje wprowadzony do stosowania jako obowiązujący.

II. Wyżej wymieniony załącznik określa kategorie pracowników uprawnionych do otrzymania

ubrań ochronnych i roboczych oraz czas ich zużycia.

III. Postanowienia niniejszego protokołu dotyczą pracowników spółdzielni i zakładów zrzeszonych w Centrali Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich, Związku Spółdzielni Spożywców, Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, Centrali Spółdzielni Mieszkaniowych oraz pracowników Centrali Związku Spółdzielni Pracy.

IV. Czas zużycia odzieży ochronnej i roboczej podany w załączniku jest tymczasowy ze względu na to, iż Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego na podstawie posiadanych już danych wypracowanych o czasokresie zużycia odzieży, opracowuje szczegółowe normy zużycia, które po zakończeniu tych prac zostaną wprowadzone.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
18.	Wagowy	— fartuch front. drel.	— fartuch front. drel.	12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
19.	Ekspedient(ka) sklepu nabiałowego	— płaszcz płóc. biały	— płaszcz płóc. biały	12 m. 18 m. 12 m.			— fartuszek gumowy		24 m. 6 m.
20.	Pracownik zamrażalni jaj	— bluzka rob. drel. baw.	— czepek	12 m.			— buty gumowe do kolan		12 m.
		— spodnie rob. drel. baw.		12 m.			— rękawice gumowe kwasoodporne		6 m.
		— bluzka watawana		4 okr. zim.					
		— spodnie watawane		4 okr. zim.					
		— trzewiki drewniak wierzch skórzany		12 m.					
21.	Robotnicy pralni pierza	— bluzka drel. baw.		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.			— fartuch front. drel. baw.		12 m.
		— czapka drel. baw.		24 m.			— chustka na głowę		24 m.
		— fartuch gumowy		6 m.					
		— trzewiki drewniak wierzch skórzany		12 m.					
22.	Sortowaczka pierza		— płaszcz drel. baw.	12 m.					
			— chustka na głowę baw.	24 m.					
23.	Pakowaczka pierza		— płaszcz drel. baw.	12 m.					
			— chustka na głowę	24 m.					
24.	Robotnicy zatrudnieni przy basenowaniu jaj	— bluzka drel. baw.		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.					
		— fartuch gumowy		6 m.					
		— buty gumowe do kolan		12 m.					
		— rękawice gumowe kwasoodporne		6 m.					
25.	Pracownicy wybijalni jaj, obsługa pasteryzatorów i innych	— bluzka robocza drel. baw.		12 m.					
		— spodnie		12 m.					
		— czapka drel. baw.		24 m.					
		— trepy		6 m.					
26.	Robotnicy masłowni, serowni	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.					
		— czapka drel. baw.		24 m.					
		— fartuch gumowy		6 m.					
		— trzewiki drewniak wierzch skórzany		12 m.					
27.	Blokowy	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.					
28.	Placowy kójcy	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.					
29.	Pasterz drobiu	— fartuch front. drel. baw.		12 m.					
		— trzewiki drewniak wierzch brezentowy		6 m.					
30.	Pracownicy zatrudnieni przy produkcji jajowej	— płaszcz biały płócienny		12 m.					
		— czapka biała płócienna		18 m.					
31.	Baseniarz jaj	— bluzka drel. baw.		12 m.					

II. Grupa zbożowo mączna.									
1.	Młynarz	— kombinezon drel. baw.		12 m.					
		— czapka drel. baw.		24 m.					
		— kamizelka watawana		4 okr. zim.					
2.	Cerowaczka						— fartuch front. drel. baw.		12 m.
							— chustka na głowę		24 m.
3.	Piecowy (piekarz)	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.					
		— fartuch front. biały		12 m.					
		— czapka płócienna biała		18 m.					
4.	Makaroniarz	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.					
		— fartuch. front. płóc. biały		12 m.					
		— czapka płócienna biała		18 m.					
5.	Stołowy (ciastkowy)	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— spodnie drel. baw.		12 m.					
		— fartuch. front. biały		12 m.					
		— czapka płóc. biała		18 m.					
							— fartuch front. biały		12 m.
							— płaszcz płóc. biały		12 m.
							— czepek		12 m.
6.	Rowkarz (walcy młyńskich)	— kombinezon drel. baw.		12 m.					
		— czapka drel. baw.		24 m.					
7.	Magazynier chleba (ekspedient)	— płaszcz płóc. biały		12 m.					
		— czapka płóc. biała		18 m.					
8.	Pracownicy twórci pasz treściwych	— kombinezon drel. baw.		12 m.					
		— czapka drel. baw.		24 m.					

III. Grupa cukiernicza.									
1.	Cukiernik	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— fartuch front. płóc. b.		12 m.					
		— czapka płóc. biała		18 m.					
							— płaszcz płóc. biały		12 m.
							— czepek		12 m.
							— fartuch front. płóc. biały		12 m.
2.	Biszkopciarz	— bluzka płócienna biała		12 m.					
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.					
		— czapka płóc. biała		18 m.					
3.	Chatwiarz	— bluzka płóc. biała		12 m.					
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.					
		— czapka płóc. biała		18 m.					

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
4.	Czekoladziarz	— bluza płócienna biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 12 m.	7.	Aparatowy	— fartuch impregnow. — buty gumowe do kolan — kombinezon drel. —	fartuch impr. 12 m. 12 m.	12 m.
5.	Karmelarz	— czapka płóc. biała — bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 12 m. 12 m.	8.	Prasowy	— bluza drel. baw. — spodnie drel. baw. — fartuch gumowy — trzewiki drewniaki, wierzch skórzany	— kombinezon drel. baw. — trzewiki drcun. — wierzch brez.	12 m. 12 m. 6 m. 12 m.
6.	Kremownik	— czapka płócienna biała — rękawice skórzane do ciągnięcia karmelu		18 m. 24 m.	9.	Chłodnicowy	— bluza drel. baw. — spodnie drel. baw. — kurtka watawana		12 m. 12 m. 4 okr zim.
7.	Marmeladziarz	— bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały — czapka biała płóc.		12 m. 18 m. 12 m.			— spodnie watawane	4 okr zim.	18 m.
8.	Zawijacz cukierków		— płaszcz płóc. biały — czepek	12 m. 12 m. 12 m.	10.	Zamykacz	— fartuch brezentowy — trzewiki drewniaki, wierzch skórzany		12 m. 12 m.
9.	Pakowacz	— bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 18 m.	11.	Stemplowacz	— płaszcz płóc. biały — fartuch front. drel. bawelniany		12 m. 12 m.
10.	Krajacz	— czapka płóc. biała — bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 18 m. 12 m.	12.	Konserwator	— fartuch front. drel. bawelniany — fartuch gumowy		12 m. 6 m.
11.	Piernikarz	— bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 18 m.	13.	Gotowacz	— bluza płóc. biała — fartuch front. biały — czapka płóc. biała		12 m. 12 m. 18 m.
12.	Gotowacz cukru	— czapka płóc. biała — bluza płóc. biała — fartuch front. płóc. biały		12 m. 18 m. 12 m.	14.	Pasteryzator	— trzewiki drewniaki, wierzch skórzany — czapka drel. baw. — płaszcz drel. baw.		12 m. 12 m. 24 m.
13.	Piłowacz rafinady	— czapka płóc. biała — kombinezon drel. bawelniany — czapka płóc. biała		12 m. 18 m. 12 m.	15.	Wirówkarz	— trzewiki drewniaki, wierzch skórzany — czapka drel. baw. — bluza drel. baw. — fartuch gumowy — buty gumowe do kolan		12 m. 12 m. 24 m. 12 m. 6 m.
IV. Grupa przetwórczo-ważynowa.					16.	Pluczkarz	— bluza drel. baw. — fartuch gumowy — trepy	— bluza drel. b. — fartuch gum. — trepy	12 m. 6 m. 6 m.
1.	Dozowacz	— czapka drel. baw. — fartuch impregnow. — buty gumowe do kolan		24 m. 12 m. 12 m.	17.	Obieracz	— płaszcz płóc. biały — fartuch gumowy — trepy	— płaszcz płóc. biały — fartuch gum. — trepy	12 m. 6 m. 6 m. 18 m.
2.	Chmielarz	— bluza drel. baw. — spodnie drel. baw. — czapka drel. baw.		12 m. 12 m. 24 m.	18.	Napelniacz	— płaszcz płóc. biały — fartuch gumowy — trepy — czapka płóc. biała	— czepek — płaszcz płóc. biały — fartuch gum. — trepy	12 m. 12 m. 6 m. 6 m. 18 m.
3.	Kisiarz	— spodnie drel. baw. z szelkami — fartuch gumowy — buty gumowe do kolan — czapka drel. baw.	— spodnie drel. z szelkami — fartuch gum. — buty gumowe do kolan — czepek	12 m. 6 m. 12 m. 24 m. 12 m.	19.	Przecieracz	— płaszcz płóc. biały — fartuch gumowy — trepy — czapka płóc. biała	— płaszcz płóc. biały — fartuch gum. — trepy	12 m. 6 m. 6 m. 18 m. 12 m.
4.	Suszarz	— bluza drel. baw. — spodnie drel. baw. — czapka drel. baw.		12 m. 12 m. 24 m.	20.	Rozparzacz	— płaszcz płóc. biały — fartuch gumowy — trepy — czapka płóc. biała	— czepek — płaszcz płóc. biały — fartuch gum. — trepy	16 m. 6 m. 6 m. 18 m. 12 m.
5.	Sterylizator	— bluza drel. baw. — spodnie drel. baw. — czapka drel. baw. — fartuch impregnow. — trzewiki drewniaki, wierzch skórzany		12 m. 12 m. 24 m. 12 m. 12 m.	21.	Etykieciarz	— fartuch front. drel. bawelniany — płaszcz rob. drel. bawelniany	— czepek — fartuch front. drel. baw. — płaszcz drel. bawelniany	12 m. 12 m. 12 m.
6.	Homogenizator	— czapka drel. baw. — fartuch impregnow. — drewniaki, wierzch skórzany		24 m. 12 m. 12 m.	22.	Dziesiętnik			12 m.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
V. Grupa przetwórstwa mięsno-tłuszczowego.									
1.	Masarz	— bluza płócienna biała		12 m.	14.	Rzeźak	— czapka płóc. b.a.a		18 m.
		— bluza impregnowana		12 m.			— fartuch impregnow.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— bluza drel. baw.		12 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— buty gumowe do kolan		12 m.			— czapka dre. baw.		24 m.
2.	Flaczarz	— bluza drel. baw.		12 m.			— fartuch impregnow.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.	15.	Solarz	— bluza płóc. biała		12 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.			— fartuch impregnow.		12 m.
		— buty gumowe do kolan		12 m.			— buty gumowe do kolan		12 m.
3.	Gotowacz	— bluza płóc. biała		12 m.			— czapka płóc. biała		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— rękawice gumowe kwasoodporne		18 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.	16.	Wędzarcz	— bluza drel. baw.		6 m.
		— fartuch brezentowy		18 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— trepy		6 m.			— trepy		6 m.
4.	Kiszkarz	— bluza płóc. biała		12 m.			— rękawice brezentowe		6 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.	17.	Wytapiacz	— bluza drel. baw.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— fartuch front. drel.		12 m.
		— fartuch brezentowy		18 m.			— czapka drel. baw.		24 m.
		— trepy		6 m.			— trepy		6 m.
5.	Kształowacz	— bluza płóc. biała		12 m.	18.	Rzeźnik ubojowy	— bluza drel. baw.		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— czapka drel. baw.		24 m.
		— trepy		6 m.			— fartuch impregnow.		12 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.	19.	Lutowacz	— buty gumowe do kolan		12 m.
6.	Bekoniarz	— bluza drel. baw.		12 m.			— bluza drel. baw.		12 m.
		— bluza płóc. biała		12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.	20.	Robotnicy porządkowi	— bluza drel. baw.		12 m.
		— bluza watowana przy pracach w chłodzie		4 okr. zim.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.			— buty gumowe do kolan		12 m.
		— buty gumowe do kolan		12 m.	VI. Grupa środków odżywczych i artykułów kawowych.				
7.	Wędliniarz	— bluza płóc. biała		12 m.	1.	Nadmiłnierz nasion oleistych	— kombinezon drel.		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— czapka drel. baw.		24 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.	2.	Olejarz	— bluza drel. baw.		12 m.
		— trepy		6 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
8.	Konserwowy	— bluza płóc. biała		12 m.			— trepy		6 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.	3.	Pakowacz	— fartuch brezentowy		18 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— fartuch front. drel. baw.		12 m.
		— trepy		6 m.			— czapka płóc. biała		18 m.
9.	Nakrawacz	— bluza płóc. biała		12 m.			— fartuch front. drel. baw.		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— czeppek		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.	VII. Grupa fermentacyjna.				
		— trepy		6 m.	1.	Obciążacz	— bluza drel. baw.		12 m.
10.	Napychacz	— bluza płóc. biała		12 m.	a)	beczkowy	— spodnie drel. baw.		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— fartuch gumowy	— fartuch gum.	6 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— czapka drel. baw.		24 m.
		— trepy		6 m.			— płaszcz drel. bawełniany		12 m.
11.	Rębacz	— fartuch impregnow.		12 m.			— czeppek		12 m.
		— bluza płóc. biała		12 m.	b)	butelkowy	— bluza drel. baw.		12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— fartuch gumowy	— fartuch gum.	6 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.			— czapka drel. baw.		24 m.
12.	Rozdzielacz	— bluza płóc. biała		12 m.			— trzewiki drewniane	— trzewiki drewn. wierzch skórz.	12 m.
		— fartuch front. płóc. biały		12 m.			— trzewiki skórz.		12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.			— płaszcz drel. bawełniany		12 m.
		— fartuch impregnow.		12 m.	2.	Drożdżownik	— czeppek		12 m.
		— buty gumowe do kolan		12 m.			— bluza drel. baw.		12 m.
13.	Rozkrawacz	— bluza płóc. biała		12 m.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— fartuch front. biały		12 m.			— czapka płóc. biała		18 m.
				12 m.			— buty gumowe do kolan		12 m.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
3.	Destylator	— bluza drelich. baw.		12 m.			— spodnie drelichowe baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.			— czapka drelichowa baw.		24 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.				— płaszcz drel. baw.	12 m.
4.	Octownik	— bluza drelich. baw.		12 m.			— czepek	12 m.	
		— spodnie drel. baw.		12 m.	3.	Krojczy	— płaszcz drel. baw.		12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.	4.	Snowacz-ka	— płaszcz drelich baw.		12 m.
5.	Warzelang	— bluza drelich. baw.		12 m.	5.	Tkacz-ka	— spodnie drelichowe z szelkami		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.				— fartuch front. drel.	12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.				— czepek	12 m.
6.	Zacierowy	— bluza drelich. baw.		12 m.	6.	Prasowaczka	— płaszcz drelichowy baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.	7.	Sortownik	— fartuch front. drel.		12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.				— fartuch front. drel.	12 m.
7.	Słodownik	— bluza drelich. baw.		12 m.	8.	Wilkarz	— kombinezon drel.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.			— czapka drelichowa		24 m.
		— czapka drelichowa		24 m.	9.	Szarpacz	— kombinezon drel.		12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.				— czepek	12 m.
8.	Pomywacz	— bluza drelich. baw.		12 m.	10.	Kotoniarki			12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.				— fartuch front. drel.	12 m.
		— fartuch gumowy	— fartuch gum.	6 m.	11.	Szpułarka			12 m.
		— buty gumowe do kolan	— buty gumowe do kolan	12 m.				— płaszcz drel. baw.	12 m.
			— płaszcz drel. bawełniany	12 m.	12.	Skręcarz	— fartuch front. drel.		12 m.
9.	Piwniczny	— bluza drelich. baw.		12 m.				— czepek	12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.	13.	Szwacz	— płaszcz drel. baw.		12 m.
		— kurtka watawana		4 okr. zim.	14.	Przędki			12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.	15.	Wykończarka			12 m.
10.	Aparatowy	— bluza drelich. baw.		12 m.	16.	Dziurkarka			12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.	17.	Guzikarka			12 m.
		— trzewiki drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.	18.	Obrebiacz-ka	— fartuch front. drel.		12 m.
11.	Przodownik fermentacyjny	— bluza drelichowa		12 m.	19.	Repaser-ka	— fartuch front. drel.		12 m.
		— spodnie drelichowe		12 m.	20.	Strykopka			12 m.
		— drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.	21.	Oznaczarz-ka	— fartuch front. drel.		12 m.
12.	Rektyfikator	— bluza drelichowa		12 m.	22.	Prac-ka	— bluza drelich baw.		12 m.
		— drewniaki, wierzch brezentowy		6 m.			— spodnie drelich. baw.		12 m.
							— fartuch gumowy	— fartuch gum.	6 m.
							— trepy	— trepy	6 m.
								— płaszcz drel. baw.	12 m.
								— czepek	12 m.
VIII. Grupa farmaceutyczno-chemiczna.									
1.	Warzelnik	— bluza drelich. baw.		12 m.					
		— spodnie drelich baw.		12 m.					
2.	Suszarz	— fartuch front. drel. baw.		12 m.					
3.	Ładowacz	— płaszcz płócienny biały		12 m.					
4.	Zwijacz	— płaszcz płócienny biały		12 m.					
5.	Chemik	— płaszcz płócienny biały		12 m.					
6.	Malarz opakowań	— bluza rob. drelich. baw.		12 m.					
		— spodnie rob. drelich. baw.		12 m.					
		— czapka drelichowa		24 m.					
IX. Grupa włókienniczo-odzieżowa.									
1.	Dziewiarz	— bluza drelichowa baw.		12 m.					
		— spodnie drelich baw.		12 m.					
			— płaszcz drel. baw.	12 m.					
2.	Drapacz	— bluza drelichowa baw.		12 m.					
					X. Grupa odzieżowa.				
					1.	Krawiec	— płaszcz drelich. baw.		12 m.
					2.	Modelarz	— płaszcz drelich. baw.		12 m.
					3.	Rysownik	— płaszcz drelich. baw.		12 m.
					4.	Rękawicznik	— fartuch front. drel.		12 m.
					5.	Kapelusznik	— płaszcz drelich. baw.		12 m.
					6.	Formiarz	— fartuch front. drelich		12 m.
					7.	Obcinacz	— fartuch front. drelich		12 m.
					8.	Obrzynacz	— fartuch front. drelich		12 m.
					9.	Odswieżacz	— fartuch front. drelich		12 m.
					10.	Usztywniacz	— fartuch front. drelich		12 m.
					11.	Wygładzacz	— fartuch front. drelich		12 m.
					12.	Halciarka	— płaszcz płóc. biały		12 m.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
XI. Grupa szewsko-rymarska.									
1.	Krajacz	— fartuch front. drelich.		12 m.	5.	Mechanik	— kombinezon		12 m.
2.	Lepiarz	— fartuch front. drelich.		12 m.	6.	Hydraulik	— bluza drelich. baw.		12 m.
3.	Szwacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— spodnie drelich. baw.		12 m.
4.	Rymarz	— fartuch front. drelich.		12 m.	7.	Szlifierz	— buty gumowe do kolan		12 m.
5.	Torebkarz	— fartuch front. drelich.		12 m.	8.	Spawacz	— kombinezon drelich.		12 m.
6.	Sprzątac	— fartuch front. drelich.		12 m.	a)	acetylenem	— bluza drelich. baw.		12 m.
7.	Ćwiekowacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— spodnie		12 m.
8.	Dublowacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— rękawice skórzane		24 m.
9.	Fasowacz	— fartuch front. drelich.		12 m.	b)	lukiem elektr.	— bluza drelich. baw.		12 m.
10.	Dorabiacz obcasów	— fartuch front. drelich.		12 m.			— spodnie drelich. baw.		12 m.
11.	Kamasznik	— fartuch front. drelich.		12 m.			— fartuch dla spawacza		60 m.
12.	Klamrowacz	— fartuch front. drelich.		12 m.	9.	Pracownicy warszt. mechanicznych	— rękawice skórzane		24 m.
13.	Przymocowywacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— kombinezon drelich.		12 m.
14.	Cholewkarz	— fartuch front. drelich.		12 m.	XVI. Grupa odlewni żelaza.				
15.	Modelarz	— fartuch front. drelich.		12 m.	1.	Odlewnik	— bluza drelich. baw.		12 m.
16.	Pasiarz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— spodnie drelich. baw.		12 m.
17.	Przykrywacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— fartuch brezentowy		18 m.
18.	Wypalacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— trzewiki drewniaki wierzch skórzane		12 m.
19.	Strugacz	— fartuch front. drelich.		12 m.	2.	Pomoc gisera	— czapka drelichowa		24 m.
20.	Szpilkowacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— bluza drelich. baw.		12 m.
21.	Szwacz	— fartuch front. drelich.		12 m.			— spodnie drelich. baw.		12 m.
							— fartuch brezentowy		18 m.
XII. Grupa papiernicza.									
1.	Introligator	— płaszcz drelich. baw.		12 m.	XVII. Grupa ośrodków maszynowych				
2.	Krajacz	— płaszcz drelich. baw.		12 m.	1.	Traktorzysta	— kombinezon drelich.		12 m.
3.	Kaligraf	— płaszcz drelich. baw.		12 m.			— bluza watowana		4 okr. zim.
XIII. Grupa poligraficzna.									
1.	Drukarz	— płaszcz drelich. baw.		12 m.			— spodnie watowane		4 okr. zim.
2.	Zecer	— płaszcz drelich. baw.		12 m.			— buty filcowe		4 okr. zim.
3.	Rysownik (kopista)	— płaszcz drelich. baw.		12 m.			— rękawice watowane		2 okr. zim.
4.	Technik fotograf	— płaszcz drelich. baw.		12 m.			— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.
5.	Grafik	— płaszcz drelich. baw.		12 m.	2.	Pomoc traktorzysty	— kombinezon drelich.		12 m.
							— bluza watowana		4 okr. zim.
XIV. Grupa garbarsko-skórzana.									
1.	Garbarze (futrzarze, białoskórnicy przy garbowaniu skór twardych i miękkich na działach mokrych)	— bluza drelich. baw.		12 m.			— spodnie watowane		4 okr. zim.
		— spodnie drelich. baw.		12 m.			— buty filcowe		4 okr. zim.
		— czapka drelich. baw.		24 m.			— rękawice watowane		2 okr. zim.
		— fartuch garbarski		24 m.	3.	Kołodziej	— fartuch front. drelich.		12 m.
		— buty garbarskie		36 m.	XVIII. Grupa na resztówkach (pozostałych po parcieacji).				
2.	Brakarze	— fartuch front. drel.		12 m.	1.	Rybak	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.
3.	Solarze skór surowych	— bluza drelich. baw.		12 m.			— bluza watowana		4 okr. zim.
		— spodnie drelich. baw.		2 m.			— buty gumowe do bioder		15 m.
		— fartuch gumowy		6 m.	2.	Siewacz	— kombinezon drelich.		12 m.
		— buty gumowe do kolan		12 m.			— rękawice brezentowe (przy sianiu nawozów sztucznych)		6 m.
4.	Wykończalnicy skór	— bluza drelich. baw.		12 m.	3.	Dójka	— drewniak wierzch skórzany		12 m.
		— spodnie drelich. baw.		12 m.			— fartuch front. drelich.		12 m.
		— trzewiki drewniaki wierzch brezentowy		6 m.			— czepek		12 m.
		— czapka drelichowa		24 m.	4.	Stajenni robotnicy zatrudnieni przy inwentarzu żywym	— fartuch front. drel.		12 m.
		— palce gumowe		3 m.			— trzewiki drewn. wierzch brezent.		6 m.
XV. Grupa ślusarsko mechaniczna.									
1.	Ślusarz	— bluza drelich. baw.		12 m.					
		— spodnie drelich. baw.		12 m.					
2.	Tokarz	— kombinezon drelich.		12 m.					
3.	Kowal	— fartuch kowalski		60 m.					
4.	Blacharz	— bluza drelich. baw.		12 m.					
		— spodnie drelich. baw.		12 m.					

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety	
5.	Robotnicy eksploatacji torfu	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
6.	Robotnicy w magaz. nawozów sztucznych	— kombinezon drel. baw.		12 m.
		— rękawice brezent.		6 m.
		— drewniaki wierzch skórzany		12 m.
7.	Mierniczy	— buty gum. do kolan		12 m.
		— bluza watowana		4 okr. zim.
		— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.

XIX. Grupa przemysłu drzewnego.

1.	Stolarz	a) ręczny	— fartuch front. drel.	12 m.
		b) maszynowy	— kombinezon drel. baw.	12 m.
2.	Rzeźbiarz	— czapka drel. baw.	24 m.	
		— spodnie drel. baw. z szelkami	12 m.	
3.	Bednarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
4.	Cieśla	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
5.	Tokarz	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— czapka drel. baw.	24 m.	
6.	Łuszczarz	— fartuch front. drel.	12 m.	
		— bluza drel. baw.	12 m.	
7.	Sortowacz	— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
8.	Strugacz	— czapka drel. baw.	24 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
9.	Trakowcy	— czapka drel. baw.	24 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
10.	Gatrowcy	— czapka drel. baw.	24 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
11.	Pakowacz	— fartuch front. drel.	12 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
12.	Tapicer	— fartuch front. drel.	12 m.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	

XX. Grupa budowlana.

1.	Murarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
2.	Tynkarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
3.	Malarz pokojowy	— czapka drel. baw.	24 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
4.	Szklarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— fartuch front. drel.	12 m.	
5.	Posadzkarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
6.	Zdun	— fartuch front. drel.	12 m.	
		— bluza drel. baw.	12 m.	
7.	Wapniarz	— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— buty gum. do kolan	12 m.	
		(przy lasowaniu wapna)		
8.	Sztukator	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
9.	Zbrojarz	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— rękawice brezentowe	6 m.	
10.	Prac. zatrudnieni przy mieszanii i formowaniu betonu	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— buty gum. do kolan (w warunkach mokrych)	12 m.	
11.	Kominarz	— kombinezon przeciwpylowy	12 m.	
		— bluza drel. baw.	12 m.	
12.	Dekarz	— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— bluza drel. baw.	12 m.	
13.	Ramarz	— spodnie drel. baw.	12 m.	
		— bluza drel. baw.	12 m.	
14.	Robotnik budowlany	— bluza drel. baw.	12 m.	
		— spodnie drel. baw.	12 m.	

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety	
XXI. Grupa kamieniołomy.				
1.	Kamieniarz	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— drewniaki wierzch skórzany		12 m.
2.	Kliniarz	— bluza watowana		4 okr. zim.
		— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.
3.	Kostkarz	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— drewniaki wierzch skórzany		12 m.
4.	Polerowacz kamieni	— fartuch brezentowy		18 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
5.	Skalnik	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
6.	Strzałowy	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— bluza watowana		4 okr. zim.
7.	Tłuczkarze ręczni	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.
		— fartuch brezentowy		18 m.
8.	Brukarz	— rękawice drel. baw. wzmocnione skórą		12 m.
		— drewniaki wierzch skórzany		12 m.
9.	Robotnik brukarski	— bluza drel. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.

XXII. Grupa transportowa.

1.	Monter samochodu	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— czapka drel. baw.	24 m.	
2.	Kierowca samochodu	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— kożuch długi	6 okr. zim.	
a)	ciężarowego	— buty filcowe	4 okr. zim.	
		— kombinezon drel. baw.	12 m.	
b)	osobowego	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— kożuch długi	6 okr. zim.	
3.	Pomocnik kierowcy sam. ciężarowego	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— buty filcowe	4 okr. zim.	
4.	Woźnica	— kożuch długi	6 okr. zim.	
		— bluza watowana	4 okr. zim.	
5.	Konwojent	— spodnie watowane	4 okr. zim.	
		— płaszcz przeciwdeszczowy	48 m.	
6.	Pracownicy warsztatów samochodowych	— buty filcowe	4 okr. zim.	
		— fartuch brezentowy (przy ekspedowaniu wód gazowych)	18 m.	
7.	Pracownicy warsztatów samochodowych	— buty filcowe	4 okr. zim.	
		— kożuch długi	6 okr. zim.	
8.	Pracownicy warsztatów samochodowych	— buty filcowe	4 okr. zim.	
		— kożuch długi	6 okr. zim.	
9.	Pracownicy warsztatów samochodowych	— kombinezon drel. baw.	12 m.	
		— czapka drel. baw.	24 m.	

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety	
7.	Ryksiarsz	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.
		— spodnie drelchowe		12 m.

XXIII. Grupa elektrotechniczna.

1.	Elektrotechnik (monter)	— kombinezon drelch.		12 m
		— rękawice dielektryczne		6 m
2.	Uczeń elektromontera	— kombinezon drelch.		12 m

XXIV. Grupa szczotek i pędzli (szczeciniarska).

1.	Szczotkarz	— fartuch front. drel.	— fartuch front. drelch.	12 m.
2.	Pędzlarz	— fartuch front. drel.		12 m.
3.	Szczeciniarz	— fartuch front. drel.	— fartuch front. drel.	12 m.
4.	Wiertacz	— fartuch front. drel.		12 m.
5.	Sortowacz	— fartuch front. drel.	— fartuch front. drel.	12 m.
6.	Pracznica szczecińska	— fartuch front. drel.	— fartuch front. drel.	12 m.
		— trepy	— trepy	6 m.

XXV. Grupa hotelarsko-gastronomiczna.

1.	Kucharszka	— bluza płóc. biała	— bluza płóc. biała	12 m.
	pomoc kuchenn.	— fartuch front. płóc.	— fartuch płóc. biały	12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.
			— czepek	12 m.
2.	Obieraczka		— fartuch front. drelch.	12 m.
			— trepy	6 m.
			— czepek	12 m.
3.	Zmywaczka		— fartuch front. drelch.	12 m.
			— fartuch gum.	6 m.
			— trepy	6 m.
			— czepek	12 m.
4.	Kelnerka i pomoc	— bluza płóc. biała	— płaszcz płóc. biały	12 m.
			— czepek	12 m.
5.	Blokierki		— płaszcz płóc. biały	12 m.
6.	Gospodynie		— płaszcz płóc. biały	12 m.
7.	Toaletowe		— płaszcz drel. baweln.	12 m.
8.	Magazynier (magazyny moki, ryby, warzywa)	— płaszcz. drelch. baw.		12 m.
		— fartuch impregn.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
9.	Portierzy hotelowi	— bluza sukienna		24 m.
		— spodnie "		24 m.
		— czapka		36 m.

XXVI. Grupa ceramiczna.

1.	Wyrabiający masę ceramiczną	— fartuch front. drel.		12 m.
2.	Pracownicy na prasach	— fartuch front. drel.		12 m.
		— drewniaki wierzch skórz.		12 m.
3.	Modelarze	— spodnie drelchowe z szelkami		12 m.
4.	Formiarze	— fartuch front. drel.		12 m.
		— drewniaki w. skórzany		12 m.
5.	Wypalacze	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drelch. baw.		12 m.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety	
		— czapka drelch. baw.		24 m.
		— trzewiki drewniaki w erzech skórzany		12 m.
6.	Sortownicę	— fartuch front. drel.		12 m.
		— dłonice skórzane		6 m.
7.	Głazurownicy	— fartuch front. drel.		12 m.
		— rękawice gumowe kwasoodporne		6 m.
8.	Kopacz gliny	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drelch. baw.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
9.	Pracownicy przy wózkach	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
10.	Plantownik	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
11.	Strycharz	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drelch. baw.		12 m.
		— buty gum. do kolan		12 m.
		— fartuch brezentowy		18 m.
12.	Pracownik przy odwożeniu cegły	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
13.	Układacz surowki	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— drewniaki wierzch skórzany		12 m.
14.	Zatacznik	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
15.	Ustawiacz	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— trzewiki drewniaki w erzech skórzany		12 m.
16.	Wytacznik	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
		— trzewiki drewniaki wierzch skórzany		12 m.

XXVII. Grupa szklana.

1.	Robotnicy ozdob. choinkow.	— spodnie rob. z szelkami	— spodnie rob. z szelkami	12 m.
		— rękawice gumowe kwasoodporne (przy pracy w azotanie srebra)	— rękawice gum. kwasoodporne (przy pracy w azotanie srebra)	6 m.

XXVIII. Nazwy wspólne dla wszystkich branż.

1.	Lekarz	— płaszcz lekarsk.		18 m.
2.	Sanitariuszka	— płaszcz płóc. biały	— płaszcz płóc. biały	12 m.
		— czapka płóc. biała		18 m.
3.	Chemik	— płaszcz płóc. biały	— czepek biały	12 m.
4.	Laborant	— płaszcz płóc. biały	— płaszcz płóc. biały	12 m.
5.	Łazienny-a	— fartuch gumowy	— fartuch gum.	6 m.
		— trepy	— trepy	6 m.
6.	Ekspedientka	— płaszcz rob. drel. lub	— płaszcz drel. lub	12 m.
		— płaszcz płóc. biały	— płaszcz płóc. biały	12 m.
7.	Magazynier	— płaszcz drel. baw.	— płaszcz drel. baw.	12 m.
8.	Robotnicy magazyn.	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
9.	Robotnicy porządkowi	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.
10.	Pracownicy ekspedycji	— bluza drelch. baw.		12 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.

L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia	L. p.	Stanowisko pracy	Wykaz przysługującej odzieży		Czasokres zużycia
		mężczyźni	kobiety				mężczyźni	kobiety	
11.	Palacz centr. ogrzewania	— bluza drel. baw.		12 m.			— trzewiki skórzane		
		— spodnie drel. baw.		12 m.			— nauszniki (tylko dla posterunków na dworze)		
12.	Palacz kotł. przem.	— bluza drel. baw.		12 m.			— czapka sukienna		36 m.
		— spodnie drel. baw.		12 m.			— kożuch długi		6 okr. zim.
		— czapka drel. baw.		24 m.			— buty filcowe		4 okr. zim.
		— trzewiki drewniane wierzch skóra g.		12 m.	20.	Dozorcy obchodowi	— buty filcowe		4 okr. zim.
13.	Maszynista	— kombinezon dr.		12 m.			— kożuch długi		6 okr. zim.
14.	Pracownicy powielarni	— płaszcz drel. baw.	— płaszcz drel.	12 m.			— buty filcowe		4 okr. zim.
15.	Pracownicy archiwum	— płaszcz drel. baw.	— płaszcz drel.	12 m.	21.	Stróż nocny	— kożuch długi		6 okr. zim.
16.	Gońcy zewnętrzni	— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.			— buty filcowe		4 okr. zim.
17.	Sprzątaczk		— płaszcz drel. bawełniany	12 m.	22.	Straż pożarna zaw.	— bluza sukienna		24 m.
18.	Praczk		— fartuch gum.	6 m.			— spodnie sukienne do butów		24 m.
			— trepy	6 m.			— płaszcz sukienny		36 m.
19.	Straż przemysłowa	— bluza sukienna		24 m.			— czapka sukienna		36 m.
		— spodnie sukienne		24 m.			— pas główny (żółnierski)		72 m.
		— płaszcz sukienny		36 m.			— buty z cholewami skórzane		36 m.
		— pas główny (żółnierski) z ładownicą		72 m.	23.	Brakarz	— płaszcz drel. baw.	— płaszcz drel.	12 m.
		— buty filcowe (tylko dla posterunków na dworze)		4 okr. zim.	24.	Robotnicy transportowi	— bluza drel. baw.		12 m.
		— kożuch długi (tylko dla posterunków na dworze)		6 okr. zim.			— spodnie drel. baw.		12 m.
		— rękawice dziane (tylko dla posterunków na dworze)		2 okr. zim.	25.	Robotnicy placowi	— rękawice brezent.		6 m.
							— bluza drel. baw.		12 m.
							— spodnie drel. baw.		12 m.
							— kurtka przeciwdeszczowa		48 m.

U w a g a : Płaszcz, kurtki, peleryny przeciwdeszczowe przechowywane w magazynach wydaje w dni deszczowe. Kożuchy, ubrania wataowane i buty filcowe wydaje się na okres zimny, po czym magazynuje się.

91.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 25 lipca 1950 r.

w sprawie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy.

Z uwagi na częstokroć nieodpowiedni stan zakładów i placówek spółdzielczych pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy, podaje się poniżej do wiadomości i stosowania Rozporządzenie Ministrów z dn. 6 listopada 1946 r. o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Załącznik

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ, ZDROWIA, PRZEMYSŁU, ODBUDOWY, ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ ORAZ ZIEM ODZYSKANYCH

z dnia 6 listopada 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Skarbu, Sprawiedliwości, Oświaty, Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji, Poczty i Telegrafów, Leśnictwa oraz Aprowizacji i Handlu o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy

(Dz. U. R. P. Nr 62 z 1946 r., poz. 344)

z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Obwieszczeniem Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Przemysłu i Handlu, Odbudowy i Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Sprawiedliwości z dnia 7 maja 1947 r.

(Dz. U. R. P. Nr 45 z 1947 r., poz. 240).

Na podstawie art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 lit. a i c oraz ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325) oraz art. 327 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216) zarządza się, co następuje:

I. PRZEPISY WSTĘPNE.

§ 1. 1. Do przestrzegania przepisów rozporządzenia niniejszego są obowiązani zarówno pracodawcy, jak i pracownicy, każdy w zakresie swoich obowiązków; w szczególności jest obowiązkiem pracowników zgodne z przeznaczeniem używanie urządzeń i środków ochrony osobistej, nieniszczenie ich i nieusuwanie ich podczas pracy.

2. Osoby sprawujące: kierownictwo zakładu pracy lub poszczególnych działów pracy, nadzór nad pracą, nadzór techniczny lub nadzór lekarsko-higieniczny, są obowiązane nadto do stałego pouczenia osób sobie podległych o treści przepisów rozporządzenia niniejszego oraz do nadzoru nad ich przestrzeganiem.

§ 2. 1. W ciągu miesiąca od dnia uruchomienia zakładu pracy lub wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pracodawca powiadomi obwodowego inspektora pracy, kto kieruje zakładem.

2. W tym samym terminie kierownik zakładu pracy powiadomi obwodowego inspektora pracy o nazwiskach, zakresie czynności i odpowiedzialności osób wyznaczonych przez niego do sprawowania: kierownictwa poszczególnych działów pracy, nadzoru nad pracą lub nadzoru technicznego.

3. Te same dane ujawni kierownik zakładu pracy w podpisanych przez niego ogłoszeniach, wywieszonych w miejscach pracy.

4. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania do zakładów wojskowych i przedsiębiorstw produkujących dla wojska, o ile chodzi o dane stanowiące tajemnicę wojskową co do urządzeń i produkcji.

§ 3. Koszty stosowania środków, przewidzianych rozporządzeniem niniejszym, ponosi pracodawca. Nie wolno mu ich przerzucać na inne osoby.

II. URZĄDZENIE I UTRZYMYWANIE BUDYNKÓW ZAKŁADU PRACY.

1. Przepisy ogólne.

§ 4. 1. Budynki, pomieszczenia i konstrukcje należy utrzymywać czysto i w porządku.

2. W szczególności pomieszczenia pracy należy utrzymywać stale w czystości i porządku oraz dostatecznie często odnawiać. Czynności te powinny być wykonywane w sposób zapobiegający unoszeniu się pyłów oraz zakażeniu i zatruciu pracowników.

3. Czynności przewidziane w ust. 2, powinny się odbywać poza godzinami pracy, chyba, że charakter produkcji wymaga dokonywania ich w obrębie normalnego czasu pracy. Do sprzątanía wyznacza się specjalnych pracowników.

4. Każdy zakład pracy powinien posiadać w dostatecznej ilości sprzęt do sprzątanía i przechowywać go w przeznaczonym do tego miejscu.

§ 5. 1. Zabronione jest przechowywanie w pomieszczeniach pracy gotowych wyrobów oraz surowców w ilości większej od potrzebnej do bieżącej produkcji. Niezbędne do produkcji materiały samozapalne, łatwozapalne, trujące lub w inny sposób szkodliwe dla zdrowia należy przechowywać w szczelnym opakowaniu z zachowaniem przepisów § 80.

2. Zabronione jest przechowywanie w pomieszczeniach pracy materiałów, pozostałych po oczyszczeniu maszyn i nasiąkniętych smarami.

§ 6. Budynki zakładu pracy i kominy fabryczne należy zaopatrzyć w piorunochrony, utrzymywane w stanie stałej sprawności.

§ 7. Niebezpieczne miejsca pracy należy oznaczyć za pomocą widocznych o każdej porze ostrzegawczych napisów i sygnałów; dostęp do tych miejsc należy uniemożliwić niezatrudnionym tam za pomocą zagród, barier, ogrodzeń i innych odpowiednich środków.

2. Otoczenie budynków.

§ 8. 1. Podwórce powinno być czysto utrzymane, posiadać twardą i równą nawierzchnię i urządzone ścieki do odprowadzania wody deszczowej, chodniki dla pieszych oraz posiadać stały dojazd do budynków zakładu pracy dla pojazdów straży ogniowej.

2. Zwały węgla, surowców, łomu, odpadków itp. należy składać w sposób zapobiegający wypadkom w ogrodzonych i wystarczająco oświetlonych miejscach na ten cel przeznaczonych.

3. Płyny cuchnące w ściekach należy odprowadzać kanałami krytymi do urządzeń oczyszczających z uwzględnieniem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem kanalizacji ogólnej osiedla.

4. Pyłów, gazów i trujących par, odprowadzanych z pomieszczeń pracy, nie wolno wypuszczać bezpośrednio na podwórza zakładów.

5. Na wolnych nieużytkowanych przestrzeniach podwórz należy zakładać w miarę możliwości zieleńce.

§ 9. Podczas robót, gdy oświetlenie dzienne staje się niewystarczające, podwórce zakładu pracy należy oświetlać dostatecznie wszędzie, gdzie tego wymaga bezpieczeństwo robót, komunikacji i transportu.

3. Pomieszczenie w budynkach.

§ 10. 1. Na każdego z pracowników jednocześnie zatrudnionych w danym pomieszczeniu pracy powinno przypadać:

a) łącznie z objętością stałych urządzeń technicznych, maszyn, sprzętów itp. — co najmniej 10 m sześciennych pojemności,

b) łącznie z powierzchnią, zajęta przez urządzenia techniczne, maszyny, sprzęty itp. — co najmniej 2 m kwadratowe powierzchni podłogi z tym, że wysokość pomieszczenia pracy w nowowybudowanych zakładach pracy nie może być mniejsza niż 3 m przy zachowaniu przepisów § 26; w budynkach starych nie nadających się do przebudowy można odstąpić od tego wymagania, jeżeli objętość na 1 robotnika nie jest mniejsza niż 15 m sześciennych.

2. Powyższa norma wysokości ulega zmniejszeniu w stosunku do takich pomieszczeń pracy, jak np. klatki dźwigów oraz kabiny do obsługi innych urządzeń transportowych, kabiny centrali telefonicznych, kasy itp., w których zatrudnionych jest najwyżej 2 pracowników.

3. Normy, przewidziane w ust. 1, powiększa się odpowiednio w tych pomieszczeniach, w których pył, gazy, para lub temperatura działają szkodliwie na zdrowie pracowników.

4. Wysokość pomieszczeń pracy, nie przeznaczonych na stały pobyt pracowników (podziemia tartaków, składy itp.), nie może być mniejsza niż 2,2 m.

§ 11. 1. Pomieszczenia, przeznaczone na stałe miejsca pracy, nie mogą się znajdować w suterynach, piwnicach i na poddaszach.

2. Praca w piwnicach jest dozwolona w zakładach przemysłowych, o ile rodzaj produkcji tego wymaga, np. w chłodniach, lodowniach, rozlewniach win itp.

4. Podłogi.

§ 12. 1. Pomieszczenia pracy powinny mieć podłogę równą, z materiału nie wytwarzającego pyłu i będącego złym przewodnikiem ciepła.

2. Odstępstwa od przepisu ust. 1 są dopuszczalne, jeżeli wymagają tego techniczne warunki produkcji. W razie jednak konieczności wykonania podłogi z materiału, nie będącego złym przewodnikiem ciepła, należy urządzić tam, gdzie to jest możliwe, przejścia oraz miejsca do stania i siedzenia, pokryte materiałem będącym złym przewodnikiem ciepła.

§ 13. Podłogi, stopnie schodów, pomosty, galerie itp. nie mogą być śliskie.

§ 14. 1. W pomieszczeniach, w których produkcja powoduje zamoczenie podłogi, należy wykonać podłogę z materiału nienasiąkliwego z powierzchnią odpowiednio nachyloną w kierunku kanałów odpływowych.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 należy zabezpieczyć pracowników przed zamoczeniem za pomocą kratek, obuwia ochronnego itp. bądź innych odpowiednich środków.

3. Jeżeli wylewana ciecz ma właściwości trujące, wydziela szkodliwe dla zdrowia lub cuchnące wyziewy itp., należy ją odprowadzać krytymi przewodami poza obręb

pomieszczenia pracy tak, aby wyloty nie zanieczyszczały powietrza w pomieszczeniach zakładu.

§ 15. 1. W pomieszczeniach, w których ze względu na rodzaj wykonywanych robót może zachodzić niebezpieczeństwo zapalenia się podłogi, należy wykonać podłogę z materiału niepalnego lub ognioodpornego.

2. W pomieszczeniach, w których może zachodzić niebezpieczeństwo wybuchu od iskier, wywołanych uderzeniem w podłogę, podłogę należy wykonać z materiału nie dającego iskier.

5. Ściany, stropy i dach.

§ 16. Ściany, stropy i dachy budynków powinny szczególnie ochraniać pracowników od chłodu, gorąca, wiatru i opadów atmosferycznych, chyba że rodzaj produkcji na to nie pozwala, oraz powinny być zabezpieczone przed niszczącym działaniem czynników, związanych z wykonywaniem robót.

§ 17. Jeżeli w związku z wykonywanymi robotami ściany są zanieczyszczane przez znaczne ilości pyłu bądź przez materiały trujące, zakażone lub ulegające gniciu, ściany te należy pokryć do wysokości, do jakiej sięgnąć może zanieczyszczenie, materiałem nienasiąkliwym i nie ulegającym uszkodzeniu przy oczyszczaniu ścian na mokro.

§ 18. W budynkach, w których na stropie lub wewnętrznej stronie dachu mogą osiadać materiały trujące lub w inny sposób szkodliwe dla zdrowia, powierzchnie tych stropów lub dachów należy wykonać z materiału, nie ulegającego uszkodzeniu przy oczyszczaniu na mokro.

§ 19. Obciążanie stropów ponad ich wytrzymałość jest zabronione. Dopuszczalne obciążenie stropów należy uwidoczniać za pomocą odpowiednich napisów w każdym pomieszczeniu składowym.

§ 20. W budynkach, w których ze względu na rodzaj wykonywanych robót lub znajdujących się tam urządzeń może zachodzić niebezpieczeństwo wybuchu, stropy, dachy i ściany należy wykonać zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa pracy dla tego rodzaju robót lub znajdujących się tam urządzeń.

6. Okna.

§ 21. 1. W pomieszczeniach pracy powinna się znajdować odpowiednia liczba okien zapewniających pracownikom, stosownie do rodzaju pracy, dostateczne oświetlenie naturalne oraz należyte przewietrzanie pomieszczeń.

2. W każdym pomieszczeniu pracy, w którym ze względu na rodzaj wytwórczości może zachodzić niebezpieczeństwo wybuchu lub pożaru, co trzecie okno powinno mieć część otwieralną, dostępną z parapetu, o rozmiarach co najmniej 0,75 m na 0,6 m zawieszoną na zawiasach, w ramach pomalowanych na czerwono. W pomieszczeniach posiadających mniej niż trzy okna co najmniej jedno okno powinno posiadać taką część otwieralną.

3. Szyby w oknach powinny być czyste i przepuszczać dostateczną ilość światła. W razie potrzeby okna należy zaopatrzyć w urządzenia ochraniające pracowników przed promieniowaniem słońca.

4. Okna boczne lub w dachu, przeznaczone do wietrzenia pomieszczeń, należy zaopatrzyć w urządzenia pozwalające otwierać je lub zamykać łatwo i bezpiecznie.

5. Wszystkie okna i oszklone części dachu powinny być łatwo dostępne do mycia.

§ 22. Wolno odstąpić od przepisów paragrafu poprzedniego, jeżeli rodzaj produkcji wymaga wykonywania robót w ciemni, przy oświetleniu sztucznym itp. Należy jednak i wówczas zachować przepisy § 36.

7. Drzwi.

§ 23. 1. Szerokość drzwi w każdym pomieszczeniu zakładu uzależnia się od liczby pracowników z nich korzystających, licząc co najmniej po 0,5 m na 100 pracowników, z tym jednak, iż szerokość drzwi nie może być mniejsza niż 1,2 m, zaś wysokość mniejsza niż 2 m.

2. Wszystkie drzwi wewnętrzne powinny się otwierać w kierunku wyjść ogólnych, a drzwi tychże wyjść nazewnątrz.

3. Dojścia do drzwi powinny być stale wolne.

4. Progi pomiędzy pomieszczeniami powinny być zniszczone przez zrównanie z podłogą, chyba że warunki techniczne wymagają ich zastosowania; w takim przypadku należy je oznaczyć w sposób widoczny.

§ 24. W pomieszczeniach, w których ze względu na rodzaj wykonywanych robót może zachodzić niebezpieczeństwo wybuchu i pożaru, drzwi i inne wyjścia powinny odpowiadać wymaganiom bezpieczeństwa pracy dla tego rodzaju robót. W szczególności powinny one otwierać się na zewnątrz i prowadzić bezpośrednio w pomieszczeniach parterowych — na wolne powietrze, a w pomieszczeniach znajdujących się na piętrze — na podesty ogniotrwałych klatek schodowych.

§ 25. W pomieszczeniach, w których nie zachodzą niebezpieczeństwa określone w § 24, a w których ze względu na rodzaj wykonywanych robót panują wysokie temperatury, wyjście z pomieszczenia powinno prowadzić nie bezpośrednio na wolne powietrze, lecz do sieni, przybudówki lub innego pomieszczenia o temperaturze pośredniej.

8. Przejścia w budynkach.

§ 26. 1. Przejścia, służące do stałej komunikacji, powinny mieć co najmniej 2 m szerokości, przejścia zaś przeznaczone do transportu — szerokość odpowiednią dla danego rodzaju transportu, nie mniejszą jednak niż 1,2 m.

2. Przejścia pomiędzy maszynami a innymi urządzeniami lub ścianami, przeznaczone tylko dla obsługi tych maszyn i urządzeń, powinny mieć szerokość co najmniej 0,75 m; jeżeli w przejściach odbywa się ruch dwukierunkowy, szerokość powinna wynosić co najmniej 1 m.

3. Wszystkie przejścia powinny być stale wolne w czasie pracy.

§ 27. 1. W pomieszczeniach, w których znajdują się takie urządzenia, że zetknięcie się z nimi może powodować wypadki, przejścia dla komunikacji i transportu powinny być wyznaczone w taki sposób, aby nie prowadziły przez miejsca niebezpieczne.

2. W miejscach, które czasowo stają się niebezpieczne w sposób określony w ust. 1, przejścia należy uniedostępnić za pomocą zagród, barier itp.

9. Konstrukcje pomocnicze wzniesione nad poziom otoczenia.

§ 28. Wszelkie części konstrukcji, wzniesione powyżej 1 m ponad poziom podłogi lub ziemi, jeżeli na nich w związku z wykonywaniem robót przebywają ludzie, powinny mieć poręczę na wysokości 1,1 m oraz krawężniki (obrzeżenia) o wysokości co najmniej 0,15 m, przy czym należy zabezpieczyć przestrzeń pomiędzy krawężnikiem a poręczą.

§ 29. Przy robotach, wykonywanych przejściowo w warunkach określonych w § 28, poręczę i krawężniki można zastąpić przez inne środki, zabezpieczające pracownika od upadku.

10. Schody, drabiny i pchylnie.

§ 30. 1. Stała komunikacja i transport pomiędzy miejscami pracy, znajdującymi się na różnych poziomach, powinna się odbywać po schodach, jeżeli nie są stosowane podnośniki.

2. Szerokość użytkowa schodów do stałej komunikacji i transportu pomiędzy poszczególnymi piętrami w budynku powinna wynosić co najmniej 1,2 m.

3. Schody, przylegające tylko z jednej strony do ściany, powinny mieć z przeciwnej strony poręcz.

4. Schody, nie przylegające z żadnej strony do ściany, powinny mieć z obu stron poręczę.

5. Schody, przeznaczone wyłącznie do obsługi maszyn i urządzeń, powinny odpowiadać przepisom ust. 3 i 4 z tym, że szerokość użytkowa tych schodów powinna wynosić co najmniej 0,5 m.

§ 31. 1. W każdym budynku zakładu pracy schody, służące do stałej komunikacji lub transportu pomiędzy

poszczególnymi piętrami, powinny być wykonane z materiału ogniotrwałego i znajdować się w ogniotrwałej klatce schodowej, przy czym budynki o długości większej niż 25 m powinny mieć dwoje takich schodów z dwóch przeciwnych stron budynku.

2. W przypadku, gdy urządzenie w już istniejących budynkach schodów, odpowiadających wymogom wskazanym w ust. 1, jest technicznie niemożliwe, powinny być urządzone zewnętrzne schody ratunkowe, sięgające dachu i dochodzące do ziemi, wykonane z żelaza, żelazobetonu lub z innego materiału ogniotrwałego, które łączyłyby się z każdym piętrem budynku za pomocą wejścia przez drzwi lub okna i odpowiadały przepisom ust. 2, 3 i 4 § 30.

§ 32. 1. Drabiny oraz kłamy wpuszczone w mur i włączy powinny być dostatecznie mocne i zbudowane w sposób zabezpieczający korzystających z nich przed upadkiem.

2. Drabiny ruchome należy zabezpieczyć przed ich obsunięciem się, a w szczególności: drabiny dwuramienną przez połączenie obu ramion, zapobiegające ich rozsunięciu się, drabiny do obsługi pędni — za pomocą haków przy górnych końcach, wszystkie zaś drabiny ruchome — za pomocą urządzeń, zabezpieczających od poślizgnięcia się dolnych końców.

3. Drabiny, prowadzące na płaszczyznę wzniesioną, powinny wystawać co najmniej o 0,75 m ponad poziom tych płaszczyzn bądź też powinny być zakończone drągiem do przytrzymywania się, ustawionym pionowo na wzniesieniu. Podobnym drągiem powinny być zakończone włączy.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą włazów do kanałów i innych stałe zakrytych zagłębień i otworów w miejscach, przeznaczonych do ruchu i komunikacji.

§ 33. Powierzchnie pochylni lub pomostów w częściach, służących do komunikacji pieszej, powinny być w miarę potrzeby zaopatrzone w poprzeczne listwy zapobiegające poślizgnięciu się.

11. Zagłębienia i otwory.

§ 34. 1. Zagłębienia i otwory w podłodze lub ziemi wewnątrz budynków zakładów pracy lub na podwórzu należy przykryć lub otoczyć poręczą o wysokości 1,1 m i krawężnikiem o wysokości co najmniej 0,15 m.

2. Przykrycia zagłębień i otworów, wymienionych w ust. 1, służące do przechodzenia po nich powinny być dostatecznie mocne.

3. W przypadkach, gdy rodzaj produkcji nie pozwala na stosowanie przykryć, poręcz i krawężników, należy pracowników zabezpieczyć od upadku do zagłębień i otworów w inny sposób.

12. Temperatura i ogrzewanie.

§ 35. 1. W pomieszczeniach pracy należy utrzymywać podczas chłódów dostatecznie wysoką temperaturę, dostosowaną do rodzaju pracy, nie mniejszą niż 10° C, chyba, że rodzaj produkcji na to nie pozwala.

2. W każdym pomieszczeniu pracy powinien się znajdować termometr, umieszczony w miejscu dostępnym, na wysokości 1,5 m od podłogi, możliwie daleko od źródeł promieniowania ciepła.

§ 36. Urządzenia do ogrzewania pomieszczeń zakładu należy wykonać lub zabezpieczyć tak, by nie groziły niebezpieczeństwem pożaru lub wybuchu, ani nie wydzielały szkodliwych wycieków.

§ 37. 1. Pracownicy powinni być zabezpieczeni od nadmiernego promieniowania źródeł ciepła i od zetknięcia się z nadmiernie gorącymi powierzchniami pieców, aparatów i przewodów rurowych.

2. W pomieszczeniach pracy, w których ze względu na rodzaj produkcji mogą powstawać nadmiernie wysokie temperatury, należy stosować środki ochładzające powietrze.

3. W miejscach pracy, w których ze względu na rodzaj pracy panuje nadmiernie niska temperatura, pracownicy powinni być zaopatrzeni w ciepłą odzież.

13. Wentylacja.

§ 38. 1. W pomieszczeniach zamkniętych należy zapewnić dostateczny odpływ powietrza zużytego i dopływ świeżego.

2. Tam, gdzie wentylacja naturalna jest niedostateczna, należy urządzić wentylację sztuczną.

3. Wentylacja nie powinna narażać pracowników na uciążliwe przeciągi.

§ 39. 1. Roboty związane z wydzielaniem się szkodliwych i powstających w nadmiernej ilości pyłów, gazów, par, dymów, jak również cuchnących lub drażniących wycieków, należy wykonywać w aparatach szczelnie zamkniętych, jeżeli rodzaj produkcji na to pozwala.

2. Substancje, wymienione w ust. 1, wydzielające się przy robotach, należy chwytąć w miejscu ich powstawania, odprowadzać poza pomieszczenia pracy i unieszkodliwiać w myśl przepisów § 42.

§ 40. 1. Przy robotach, powodujących niepotrzebne dla celów produkcji zawilgocenie powietrza lub powstawanie mgły, należy stosować przeciwdziałające temu urządzenia.

2. Sztuczne nawilgocenie powietrza, niezbędne do celów produkcji powinno się odbywać tak, aby termometr wilgotny psychrometru wskazywał mniej niż 25°, a różnica temperatur termometrów suchego i wilgotnego przekraczała 1,5°.

14. Oświetlenie.

§ 41. 1. Pomieszczenia pracy, składy oraz drogi komunikacyjne i transportowe powinny być dostatecznie oświetlone w sposób dostosowany do rodzaju pracy i nie powodujący oślnienia.

2. Jeżeli to jest konieczne ze względu na rodzaj wykonywanej pracy, władze mogą wymagać zwiększenia określonego w przepisach budowlanych stosunku powierzchni okien do powierzchni podłogi.

3. W pomieszczeniu pracy odległość parapetu okiennego od podłogi przy oświetleniu bocznym nie powinna przekraczać 1,2 m, a szerokość ścian między oknami nie powinna być większa niż 2,5 m.

4. Stanowiska pracy tj. stoły robocze, maszyny i inne urządzenia, przy których pracownicy wykonywują stałe swe czynności wymagające dokładności, nie powinny się znajdować w większej odległości od okien niż dwukrotna ich wysokość.

5. Jeżeli oświetlenie naturalne jest niewystarczające, należy stosować oświetlenie sztuczne o wystarczającej jasności, którego rodzaj pod względem rozmieszczenia źródeł światła, jak też ich osłonięcia oraz możliwości oślnienia, nie może być szkodliwy dla wzroku pracowników.

6. Zakład, który posiada centralny system oświetlenia sztucznego (elektrycznego lub gazowego), powinien być zaopatrzone na wypadek uszkodzenia tego systemu w odpowiednią liczbę lamp, zasilanych z akumulatorów, lamp naftowych lub innych źródeł światła sztucznego.

15. Higiena otoczenia zakładu pracy.

§ 42. Szkodliwe dla zdrowia odpadki gazowe, ciekłe lub stałe powinny być usuwane z zakładu w sposób zabezpieczający przed tą szkodliwością i unieszkodliwiane przez oczyszczenie mechaniczne, chemiczne lub biologiczne, jak pochłanianie, spalanie, rozcieńczanie, zubożnianie, odprowadzanie do zamkniętych zbiorników itp.

16. Środki przeciwpożarowe.

§ 43. Każdy zakład pracy powinien być zbudowany i utrzymywany w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracowników na wypadek pożaru, w szczególności powinien być zaopatrzone w środki, zapewniające skuteczność akcji ratunkowej, zarówno przed przybyciem straży ogniowej, jak i po jej przybyciu.

III. BUDOWA, UTRZYMANIE I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH W ZAKŁADACH PRACY.

1. Przepisy ogólne.

§ 44. 1. Maszyny, silniki, pędnie, narzędzia, aparaty, przewody, środki transportowe i wszelkie inne urządzenia techniczne, używane w zakładzie pracy do wykonywania robót, powinny być zbudowane, ustawione i używane zgodnie z zasadami techniki oraz powinny odpowiadać

pod względem swej wytrzymałości i budowy celom, do jakich są przeznaczone.

2. Urządzenia powyższe powinny ponadto być zaopatrzone w należyte osłony, zapobiegające wypadkom oraz powinny być stale utrzymywane w stanie całkowitej sprawności i czystości.

3. Ruchome urządzenia techniczne należy budować oraz umieszczać tak, aby pochodzące od nich wstrząsy nie osłabiały w niebezpieczny sposób budynków i ich części konstrukcyjnych.

4. Wszelkie urządzenia techniczne zakładu pracy (ust. 1) powinny być używane zgodnie z zasadami techniki. Zabronione jest zdejmowanie osłon na czas ruchu urządzenia technicznego.

5. Przy maszynach, turbinach, kotłach parowych, silnikach spalinowych, elektrycznych, aparaturze chemicznej itp. winny być na widocznym miejscu wywieszony wyraźne przepisy o ich obsłudze.

§ 45. 1. Osłony, futerały, ogrodzenia i wszelkie inne urządzenia zabezpieczające maszyny powinny być wykonane w sposób dostatecznie zapobiegający wypadkom.

2. Osłony powyższe, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3 i 4, powinny być wykonane z metalu bądź w postaci blachy pełnej lub perforowanej bądź z siatki metalowej w ramach z kątowników metalowych lub rur metalowych, bądź z prętów metalowych.

3. Dopuszczalne są również osłony z innego materiału niż metal, o ile materiał ten jest równorzędny co do mocy i trwałości z metalem.

4. Stosowanie osłon z drzewa jest dopuszczalne jedynie w przypadkach, gdy osłony metalowe mogłyby ulec uszkodzeniu od kwasów, wyciwów lub innych wpływów chemicznych oraz w zakładach obróbki drewna (tartaki, stolarnie itp.). Stosowanie tych osłon w innych zakładach jest dopuszczalne w przypadkach wyjątkowych na okres przejściowy.

5. Wszystkie osłony powinny być wykonane w sposób trwały oraz mocno przytwierdzone do części budynku lub maszyn; nie powinny one posiadać ostrych wystających końców lub kantów.

§ 46. Jeżeli części ruchome maszyn (pędni, silników, maszyn roboczych, transportowych itp.) narażają na wypadek, a nie podlegają specjalnym przepisom rozporządzenia niniejszego, to powinny być one również zaopatrzone w należyte osłony, zapobiegające wypadkom i nie utrudniające obsługi maszyn oraz czynności związanych z produkcją.

§ 47. Końce klinów, nitów lub śrub, znajdujące się na obracających się częściach maszyn, nie powinny wystawać. W przypadku, gdy przepis ten ze względów technicznych nie może być zachowany, należy końcom tym nadawać zaokrąglone i gładkie kształty.

§ 48. Naprawa, czyszczenie ręczne i smarowanie urządzeń technicznych, znajdujących się w ruchu, jest wzbrowione z wyjątkiem smarowania za pomocą specjalnych narzędzi, dostatecznie zabezpieczających od wypadków.

2. Kotły parowe.

§ 49. Kotłownie, ich budowa i ustawianie kotłów parowych oraz ich obsługa, jak również obsługa maszyn parowych podlegają specjalnym przepisom ustawowym.

§ 50. Przystawki i aparaty parowe oraz wszelkie naczynia i przewody będące pod ciśnieniem powinny odpowiadać szczegółowym przepisom, obowiązującym dla tego rodzaju urządzeń, a ponadto powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami z zewnątrz.

3. Silniki.

§ 51. 1. Silnik nie sprzęgnięty bezpośrednio z maszyną roboczą, znajdujący się w pomieszczeniu, w którym poza obsługą silnika wykonywane są inne prace, powinien być od reszty pomieszczenia oddzielony ogrodzeniem dostatecznie mocnym i wysokim, odpowiadającym warunkom określonym w § 44 ust. 2.

2. Wszystkie części ruchome silnika mogące narażać na wypadki należy osłonić lub ogrodzić.

3. Koła zamachowe silników, wystające ponad podłogą do wysokości 2 m, powinny być uniedostępnione ogrodzeniem sięgającym ponad górną część obwodu, a koła wyższe — co najmniej do wysokości 2 m. Zagłębienia w podłodze na koła zamachowe winny być zaopatrzone w krańcówki o wysokości co najmniej 0.15 m.

§ 52. 1. Pomiędzy pomieszczeniem maszyn roboczych, poruszanych przez silnik, a pomieszczeniem silnika powinno się znajdować dwustronne urządzenie sygnalizacyjne do powiadomienia o puszczeniu w ruch lub zatrzymaniu albo o konieczności puszczenia w ruch lub zatrzymaniu silnika.

2. Sygnalizacja powinna być dźwiękowa, dostatecznie wyraźna, uzupełniona w razie potrzeby sygnalizacją świetlną.

§ 53. 1. Silniki spalinowe o mocy ponad 5 K.M. należy puszczać w ruch za pomocą urządzenia, wyłączającego się samoczynnie po uruchomieniu silnika i zabezpieczającego od uderzenia wstecznego.

2. Rozruch za pomocą tlenu lub gazów palnych jest zabroniony.

§ 54. Gazy wylotowe z silników spalinowych i palenisk kotłowych należy wyprowadzać z pomieszczeń w sposób nieszkodliwy dla zdrowia osób znajdujących się w tych pomieszczeniach lub poza nimi, oraz zapobiegający wydostawaniu się iskier.

4. Pędnie i inne przenośniki siły.

A. Wały.

§ 55. 1. Wały obrotowe poziome, ukośne i pionowe pędni oraz wały stanowiące część silników, pędni lub maszyn, a znajdujące się na wysokości poniżej 2 m ponad podłogą, powinny być we wszystkich swych częściach narażających na wypadki osłonięte oraz okryte trwale umocowanymi osłonami.

2. Wystające końce wałów powinny być osłonięte trwale umocowanymi osłonami.

3. Jeżeli zastosowanie osłon, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe ze względów technicznych (np. gdy na jednym wale znajduje się kilka kół pasowych blisko siebie umocowanych), należy dostęp do pędni uniemożliwić za pomocą stałego ogrodzenia.

4. Przejścia ponad wałami powinny być mocne i bezpieczne oraz zaopatrzone z wolnych stron w trwałe poręcze.

5. Otwory w murach na wały pędni powinny być takiej tylko wielkości, aby wał mógł się swobodnie obracać. Otwory takie, w których mogą się pomieścić panewki i smarownice, nie są dopuszczalne.

B. Pasy, liny, taśmy i łańcuchy.

§ 56. 1. Pasy, liny, taśmy i łańcuchy, stanowiące części pędni i znajdujące się na wysokości poniżej 2 m ponad podłogą, powinny być całkowicie osłonięte trwale przymocowanymi osłonami.

2. Jeżeli części pędni, o których mowa w ust. 1, są poziome lub ukośne i znajdują się na wysokości powyżej 2 m ponad podłogą, a umieszczone są nad miejscami służącymi do stałej pracy lub komunikacji, to muszą być one osłonięte od dołu trwale przymocowanymi osłonami.

3. Przepis ust. 2 dotyczy wszelkich lin i taśm, pasów szerszych od 10 cm oraz tych pasów węższych, których szybkość przekracza 8 m na sekundę.

C. Koła napędowe.

§ 57. 1. Koła pasowe, linowe lub taśmowe, znajdujące się na wysokości poniżej 2 m ponad podłogą, powinny być całkowicie osłonięte trwale przymocowanymi osłonami.

2. W przypadkach, przewidzianych w § 56 ust. 2, koła napędowe powinny być zabezpieczone przez osłonięcie co najmniej ich dolnej połowy. Przepis ten nie ma zastosowania, jeżeli osłona pędni od dołu dochodzi do ściany.

D. Koła zębate.

§ 58. 1. Koła zębate, znajdujące się na wysokości nie wyższej niż 2 m ponad podłogą, a stanowiące zarówno części pędni, jak i innych maszyn, powinny być całkowicie ze wszystkich dostępnych stron zabezpieczone stałymi osłonami z wyjątkiem miejsc, które są niedostępne już przez samo swe położenie.

2. Jeżeli koła zębate są położone na wysokości powyżej 2 m ponad podłogą, powinny być ogrodzone z boków oraz od strony ich obwodów.

E. Inne przepisy o pędniach i ich częściach.

§ 59. Jeżeli jeden silnik porusza kilka pędni, powinny znajdować się urządzenia, umożliwiające wyłączenie poszczególnych bocznych pędni od głównej pędni lub od maszyny roboczej. Jeżeli silnik jest tego rodzaju, że nie można go natychmiast zatrzymać, powinno być ponadto urządzenie do wyłączania głównej pędni od silnika.

§ 60. 1. W czasie ruchu ręczne nakładanie i zrzucanie pasów pędnych, lin i taśm jest zabronione. Do tego celu poza urządzeniami mechanicznymi należy posługiwać się lekkimi, trwałymi drążkami z hakiem, które powinny być dostatecznie długie, tak, aby dolny ich koniec podczas nakładania pasa był od podłogi oddalony nie więcej niż 0,5 m.

2. Pędnie powinny posiadać takie urządzenia do zawieszania pasów, aby zrzucane pasy, liny lub taśmy nie mogły się zetknąć z częściami pędni, będącymi w ruchu.

§ 61. 1. Pasy, liny i taśmy pędne powinny być naprawiane, łączone, skracane i smarowane tylko wówczas, gdy uniemożliwione jest ich zetknięcie się z innymi częściami pędni, będącymi w ruchu.

2. Do robót przy pędniach należy używać drabin specjalnych z wyłączeniem drabin składanych.

3. Do obsługi pędni i ich części oraz do nakładania, smarowania i oczyszczania pasów, lin i taśm należy wyznaczyć na stałe odpowiednich pracowników.

5. Urządzenia elektryczne.

§ 62. Urządzenia elektryczne w zakładach pracy powinny być zbudowane i utrzymywane w sposób zapobiegający wypadkom oraz odpowiadać normom wydanym przez powołane władze bądź instytucje.

6. Przewody rurowe i zbiorniki.

§ 63. Przewody rurowe i zbiorniki dla ciał gorących, żrących lub trujących powinny być odpowiednio szczelne i izolowane. Przewody i zbiorniki dla ciał gorących należy ponadto zabezpieczyć w miejscach, mogących narazić pracowników na zetknięcie się z tymi przewodami lub zbiornikami.

§ 64. Zbiorniki ciał gorących, żrących lub trujących umieszczone nad miejscami pracy lub przejściami, w razie groźnego niebezpieczeństwa przelewania się ich zawartości bądź wyciekania jej przez krany, zawory, odpływy, połączenia rur itp., powinny mieć urządzenia zabezpieczające w postaci rynien odpływowych albo specjalnych pomostów, zabezpieczających pracowników, znajdujących się pod zbiornikami.

§ 65. Kurki, zawory, zasuwki itp. powinny być wykonywane w sposób zabezpieczający przed wypadkami, a w szczególności powinny mieć oznaczenie położenia, w którym otwierają lub zamykają przewód. Stożki kurków należy zabezpieczyć przed wypadnięciem.

7. Transport.

A. Podnośniki.

(dźwigi, żurawie, sunnice).

§ 66. 1. Wszelkie podnośniki powinny być zbudowane i utrzymywane w sposób zapobiegający wypadkom oraz odpowiadać przepisom, obowiązującym dla tego rodzaju urządzeń.

2. Obsługę ich powierzyć należy pracownikom, dostatecznie obznajmionym z ich działaniem.

B. Koleje i kolejki.

(szynowe, linowe i łańcuchowe).

§ 67. Wszelkie koleje i kolejki szynowe (normalne i wąskotorowe), linowe, łańcuchowe, wiszące itp., używane do celów przemysłowych, powinny być zbudowane i utrzymywane w sposób zabezpieczający pracowników od wypadków oraz zgodnie z przepisami obowiązującymi dla tego rodzaju urządzeń.

C. Transport materiałów specjalnie niebezpiecznych.

§ 68. Transport naczyń pod ciśnieniem albo płynów żrących, jak również środków wybuchowych lub trujących, np. balonów ze zgęszczonym powietrzem, gazami, butli z kwasem itp., powinien się odbywać przy użyciu wszelkich środków ostrożności i specjalnych środków transportowych, których konstrukcja winna być ściśle dostosowana do natury i właściwości przewożonego materiału.

D. Transport samochodowy.

§ 69. Transport samochodowy na terenie zakładu pracy powinien odpowiadać obowiązującym przepisom o ruchu samochodowym.

E. Transport konny.

§ 70. Ciężarowe wozy konne powinny mieć siedzenia dla obsługi i oparcia dla nóg oraz urządzenia do wsiadania i wysiadania. Jeżeli warunki transportu nie pozwalają na urządzenie siedzenia, jazda obsługi na wozie jest dopuszczalna tylko wówczas, gdy nie zagraża wypadkiem. Ciężarowe wozy konne należy utrzymywać w stanie mocnym oraz zaopatrzyć w odpowiednie hamulce. Zabronione jest obciążenie wozów ponad ich wytrzymałość. Nośność każdego wozu powinna być uwidoczniiona na tabliczce na wozie.

§ 71. Powożenie ciężarowymi pojazdami konnymi dozwolone jest tylko pracownikom, obznajmionym z obsługą koni oraz z przepisami ruchu kołowego. Konie kęszące powinny być zaopatrzone w kagańce, konie zaś płochliwe w boczne okulary przy uzdach.

F. Transport ręczny.

§ 72. 1. Transport ręczny powinien odbywać się w sposób zabezpieczający przed wypadkami. Transport, w którym niebezpieczeństwo wypadku jest zwiększone, powinien odbywać się pod kierunkiem osób należycie obznajmionych z tego rodzaju transportem i odpowiedzialnych za jego prowadzenie.

2. Transport przy pomocy wózków na szynach powinien odbywać się w sposób, umożliwiający pracownikom obserwację toru przed wózkiem.

§ 73. Wzbronione jest dźwiganie, przenoszenie i przewożenie ciężarów, przekraczających możliwości fizyczne pracowników; w każdym razie wzbronione jest dźwiganie i przenoszenie przez jedną osobę ciężarów przekraczających 50 kg.

§ 74. Odchylenia od normy, określonej w § 73, są dopuszczalne dla pracowników dostatecznie silnych i wyspecjalizowanych w przenoszeniu znacznych ciężarów, jak tragarze w portach i składach lub pracownicy noszący cegły na budowie, z tym, że najwyższa dopuszczalna norma ciężaru dla takich pracowników nie może przekraczać 100 kg.

§ 75. Przepisy §§ 73 i 74 nie dotyczą młodocianych i kobiet, do których mają zastosowanie normy ciężarów, określone w przepisach dotyczących robót zabronionych tym pracownikom.

§ 76. Wspólne ręczne dźwiganie i przenoszenie ciężarów, przekraczających 1000 kg dozwolone jest tylko w wyjątkowych przypadkach, gdy względy techniczne nie pozwalają na użycie siły mechanicznej; powinno być ono dokonywane pod specjalnym dozorem.

8. Ładowanie i wyładowywanie.

§ 77. 1. Ładowanie towarów na wozy mechaniczne, konne i ręczne oraz ich wyładowywanie powinno się odbywać w sposób zapobiegający wypadkom.

2. Materiały należy układać i umocowywać na wozach w sposób zabezpieczający przed przesuwaniem się tych materiałów lub ich upadkiem.

9. Magazynowanie (składowanie).

§ 78. 1. Ciężar materiałów przechowywanych w składach nie powinien przekraczać granic wytrzymałości poszczególnych części budynku, przeznaczonego na skład.

2. Najwyższe normy dopuszczalnego obciążenia powinny być uwidocznione w każdym pomieszczeniu składowym za pomocą czytelnego napisu.

3. Składowanie przedmiotów ciężkich lub materiałów sypkich powinno się odbywać w sposób, zapobiegający zawalaniu bądź obsuwaniu się tych przedmiotów lub materiałów, przez zastosowanie odpowiednich środków, jak zachowanie właściwej wysokości stosów, odpowiednie układanie przedmiotów, zagrody i podpory.

§ 79. 1. Zabronione jest podkopywanie zwalów materiału, jak również wyjmowanie przedmiotów ze stosów nie od warstwy najwyższej począwszy.

2. Wchodzenie pracowników na zwaly materiałów sypkich, grożących całkowitym zasypaniem dozwolone jest jedynie w przypadkach wyjątkowej konieczności i wyłącznie z zastosowaniem takich urządzeń zapewniających bezpieczeństwo, jak deski lub pomosty.

§ 80. 1. Przechowywanie materiałów łatwopalnych, wybuchowych lub trujących powinno się odbywać zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

2. Zabronione jest przechowywanie na otwartym powietrzu w sposób zagrażający otoczeniu materiałów cuchnących lub zakaźnych.

10. Roboty szczególnie niebezpieczne.

§ 81. 1. Roboty wewnątrz zbiorników, kanałów, studni, aparatów i w innych podobnych urządzeniach lub miejscach, w których mogą znajdować się gazy trujące, duszące, palne lub wybuchowe, powinny być wykonywane z zachowaniem szczególnych środków ostrożności, jak np. należyte przewietrzanie, chemicznego badania gazów oraz odpowiedniego oświetlenia lampami bezpieczeństwa.

2. Roboty takie mogą być wykonywane tylko pod kierunkiem osób odpowiedzialnych za ich prowadzenie i pod stałym i bezpośrednim nadzorem osoby, znajdującej się na zewnątrz urządzeń i miejsc wymienionych w ust. 1.

3. Pracownicy zatrudnieni wewnątrz urządzeń i miejsc wymienionych w ust. 1, powinni być zaopatrzeni w odpowiednie dla warunków pracy maski przeciwgazowe lub aparaty respiracyjne oraz w pasy i liny bezpieczeństwa.

4. Wchodzenie do zbiorników opróżnionych z substancji gorących jest dozwolone dopiero po dostatecznym ochłodzeniu tych zbiorników.

5. Roboty w zbiornikach, opróżnionych z substancji gorących lub żrących, wolno prowadzić dopiero po odłączeniu dopływu do tych zbiorników za pomocą ślepego zamknięcia; jest niewystarczające odłączenie dopływu za pomocą kurków lub zaworów.

§ 82. 1. Oczyszczanie, wygladzanie lub matowanie odlewów przy pomocy strumienia piasku, wyrzucanego przez dmuchawki piaskowe, należy przeprowadzać w zamkniętych szczelnych szafach, w których umieszcza się przedmioty obrabiane; pracą powinien kierować robotnik znajdujący się na zewnątrz. Czynności te można też wykonywać w komorach piaskowych, w których pracuje robotnik zaopatrzony w skafander z dopływem powietrza z zewnątrz.

2. Jeżeli ze względu na warunki produkcji prace wymienione w ust. 1 odbywają się na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniu pracy, powinny się one odbywać w sposób nie narażający zdrowia innych pracowników.

§ 83. 1. Roboty z cieczami gorącymi lub żrącymi wykonywać należy w sposób nie narażający pracowników na oparzenie.

2. Jeżeli rodzaj produkcji na to pozwala, wszystkie roboty, wymienione w ust. 1, wykonywać należy przy pomocy urządzeń mechanicznych.

3. W razie ręcznego wykonywania tych robót należy stosować urządzenia zapobiegające pryskaniu cieczy na pracowników, jak lewary bezpieczeństwa, wózki-kosze itp. oraz odzież ochronną, hełmy, okulary, ekrany itp. środki dla ochrony ciała przed pryskającą cieczą.

IV. ŚRODKI OCHRONY I HIGIENY OSOBISTEJ PRACOWNIKÓW.

1. Przepisy ogólne.

§ 84. 1. Zakład pracy ma obowiązek zaopatrzyć pracowników w środki ochrony osobistej, przewidziane w §§ 88—92 rozporządzenia niniejszego, środki te utrzymywać w stanie całkowitej sprawności i czystości oraz w miarę potrzeby je zmieniać.

2. Środki ochrony osobistej, których wspólne używanie może narażać pracowników na zakażenie, należy dawać do wyłącznego użytku poszczególnych pracowników i odkażać przy każdej zmianie osoby korzystającej z tych środków.

3. Środki ochrony osobistej powinny być skuteczne i dostosowane do rodzaju robót w ten sposób, aby możliwie jak najmniej utrudniały prace i nie zmniejszały nadmierne sprawności pracowników.

§ 85. Pracownicy, zatrudnieni przy obsłudze maszyn w ruchu, powinni posiadać odzież bez luźnych, zwisających części, jak np. luźne zakończenie rękawów, poły, krawaty, końce pasków, strzępy odzieży. Kobiety powinny okrywać włosy odpowiednimi czepkami lub chustkami bez zwisających końców.

§ 86. Jadalnie, szatnie, umywalnie i ustępy powinny się znajdować dostatecznie blisko miejsc pracy, aby pracownicy nie byli narażeni na nadmierną stratę czasu, ani na uciążliwe działanie opadów atmosferycznych przy udawaniu się do tych urządzeń.

§ 87. Ubieralnie i urządzenia kąpielowe, umywalnie oraz ustępy dla kobiet powinny odpowiadać przepisom obowiązującym w zakresie pracy kobiet.

2. Odzież ochronna.

§ 88. Przy robotach, narażających pracowników bądź na uszkodzenie, jak urazy mechaniczne, oparzenia, zatrucia, zakażenia, bądź na przemoczenie, zziębnięcie, zbytne promieniowanie ciepła, lub znaczne zabrudzenie, przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć pracownikowi osobistej odzieży ochronnej, która w zależności od rodzaju wykonywanej pracy składa się ze specjalnego ubrania, nakrycia głowy, obuwia, fartuchów, nagolenników, naramienników itp.

3. Ochrona oczu.

§ 89. Przy robotach, zagrażających uszkodzeniem oczu przez odpryski, pyły oraz szkodliwe cieczy, pary i gazy, jak również promieniowanie, oczy pracowników należy zabezpieczyć odpowiednim sprzętem ochronnym, jak: ekrany, siatki, okulary, maski lub hełmy.

4. Ochrona uszu.

§ 90. Przy robotach, zagrażających uszkodzeniem organów słuchu przez nadmierny hałas i wstrząsy, materiały żrące, gorące, trujące itp., uszy pracowników powinny być zabezpieczone odpowiednim sprzętem ochronnym.

5. Ochrona narządów oddychania.

§ 91. Przy robotach, wymagających przebywania pracowników w atmosferze zawierającej trujące, duszące, drażniące lub zakażone składniki albo znaczne ilości pyłu, pracownicy powinni być zaopatrzeni w sprzęt ochroniający narządy oddychania, jak np. maski, respiratory, aparaty tlenowe, hełmy z doprowadzeniem powietrza itp.

6. Ochrona rąk.

§ 92. Przy robotach, zagrażających uszkodzeniem skóry rąk wskutek urazów mechanicznych, oparzenia, działania czynników chemicznych, należy pracowników zaopatrzyć w rękawice ochronne, ochraniacze palców itp.; ponadto należy im w miarę potrzeby dostarczać kremów lub maści ochronnych.

7. Jadalnia.

§ 93. 1. Zabronione jest spożywanie posiłków przy warstwie pracy.

2. Zabronione jest spożywanie posiłków w pomieszczeniach pracy, w których pracownicy narażeni są na zetknięcie się z materiałami trującymi, zakażonymi lub przy pracach szczególnie brudzących.

3. W zakładach pracy, w których zachodzą warunki pracy określone w ust. 2, należy urządzić jadalnię bez względu na liczbę zatrudnionych pracowników w pomieszczeniach zabezpieczonych od wilgoci i ujemnych wpływów atmosferycznych oraz posiadających dostateczny dopływ światła naturalnego i odpowiednie przewietrzanie.

4. Pracownicy powinni przed spożyciem posiłku dokładnie umyć ręce i twarz, zdjąć odzież ochronną, a ponadto jeśli zachodzi potrzeba, odkazić ręce i twarz.

§ 94. 1. W zakładach pracy zatrudniających 20 i więcej pracowników w jednej zmianie, należy urządzić jadalnię.

2. Jadalnia powinna znajdować się w pomieszczeniu wolnym od pyłu i innych szkodliwych zanieczyszczeń, zabezpieczonym od wilgoci i ujemnych wpływów atmosferycznych oraz posiadającym dostateczne oświetlenie naturalne i przewietrzanie.

3. Jadalnię należy zaopatrzyć w dostateczną liczbę stołów i siedzeń oraz urządzeń do podgrzewania posiłków. W zimnej porze roku jadalnie powinny być ogrzewane.

8. Umywalnie i urządzenia kąpielowe.

§ 95. 1. W zakładach pracy powinny się znajdować urządzenia do mycia (umywalki), posiadające dopływ czystej wody bieżącej w ilości co najmniej 10 litrów na dzień pracy i osobę; powinny one posiadać odpływ wody zużytej oraz mydło i ręczniki.

2. Na każdym 10 pracowników, zatrudnionych jednocześnie, powinien przypadać co najmniej 1 kurek z wodą, a przy robotach szczególnie brudzących 1 kurek na każdym 5 pracowników, przy czym rozmieszczenie kurków powinno być takie, aby dostęp do nich był swobodny.

3. Jeżeli umywalnia znajduje się w osobnym pomieszczeniu, powinna być ogrzewana w zimnej porze roku.

§ 96. 1. W zakładach pracy lub w ich częściach, w których pracownicy narażeni są na zetknięcie się z materiałami trującymi, zakażonymi lub przy pracach szczególnie brudzących, umywalki należy zaopatrzyć w ciepłą wodę o temperaturze 35°C w ilości co najmniej 5 litrów na jeden dzień pracy i osobę, szciotki i środki potrzebne do oczyszczania oraz środki do wycierania, odpowiadające wymaganiom higieny, jak ręczniki osobiste, suszarki itp.

2. Pracownicy zatrudnieni w warunkach pracy, określonych w ust. 1, powinni mieć zapewnione bezpłatne korzystanie co najmniej raz na tydzień z ciepłej kąpeli lub ciepłego natrysku.

3. Zakłady zatrudniające ponad 100 pracowników, niezależnie od rodzaju produkcji, powinny posiadać własne urządzenia kąpielowe lub zapewniać pracownikom bezpłatne korzystanie przynajmniej raz na tydzień z kąpielisk poza zakładem.

9. Szatnia.

§ 97. 1. Odzież domową pracowników podczas pracy, a roboczą — po pracy, należy przechowywać w zakładach pracy w sposób zabezpieczający ją od zanieczyszczenia, zakażenia, zamoczenia, niszczenia przez wilgoć, żar i inne czynniki szkodliwe.

2. Odzież pracowników powinna być przechowywana w zasadzie w specjalnych pomieszczeniach w oddzielnych szafkach.

3. Pomieszczenie szatni powinno być ogrzewane w zimnej porze roku; powierzchnia podłogi szatni łącznie z powierzchnią zajęta przez urządzenia nie może być mniejsza niż 0,5 m kwadratowego na każdego z zatrudnionych jednocześnie pracowników, a wysokość szatni nie może być mniejsza niż 3 m. Szatnie powinny posiadać wystarczającą wentylację naturalną lub sztuczną.

4. Inspektor pracy może zezwolić na niestosowanie specjalnych pomieszczeń, o ile odzież będzie przechowywana w oddzielnych szafkach w sposób przewidziany w ust. 1, lub zezwolić na niestosowanie oddzielnych szafek, o ile odzież jest przechowywana w specjalnych pomieszczeniach w sposób przewidziany w ust. 1.

5. Szafki na odzież powinny być zamykane, posiadać otwory wentylacyjne, mieć przegrodę na odzież domową i roboczą i na górze półeczkę. W nowopowstających zakładach pracy wymiary szafek powinny wynosić nie mniej niż 35×35×180 cm.

§ 98. 1. W zakładach pracy lub ich częściach, w których pracownicy narażeni są na zetknięcie z materiałami trującymi, zakażonymi lub znaczną ilość pyłu, odzież powinna być przechowywana w dwu oddzielnych pomieszczeniach specjalnie do tego celu przeznaczonych, przy czym odzież robocza lub ochronna powinna być oddzielona od odzieży domowej.

2. Między tymi dwiema szatniami powinna się mieścić umywalnia.

3. O potrzebie zainstalowania dwu szatni decyduje obwodowy inspektor pracy w porozumieniu z radą zakładową.

10. Ustępy.

§ 99. 1. W zakładach pracy powinny znajdować się ustępy dla pracowników, urządzone i utrzymywane higienicznie, zabezpieczone od opadów atmosferycznych, należyście wentylowane, splukiwane wodą i oświetlone.

2. W stałych zakładach każde miejsce ustępowe powinno znajdować się w oddzielnej kabynie. Przed wejściem do ustępu powinny być umieszczone przegrody zasłaniające, o ile kabiny nie posiadają drzwi. Ustępy dla kobiet i mężczyzn powinny mieć oddzielne wejścia, zaopatrzone w odpowiednie napisy oraz być szczelnie oddzielone.

3. Na każdym 35 pracowników-mężczyzn, zatrudnionych jednocześnie, powinno przypadać co najmniej 1 miejsce ustępowe. Ponadto powinny być urządzone pisuary.

4. Na każde 25 pracownic, zatrudnionych jednocześnie powinno przypadać co najmniej 1 miejsce ustępowe.

5. W zakładach, które mają własną kanalizację i wodociąg lub są włączone do ogólnej sieci kanalizacyjnej, ustępy powinny być urządzone wewnątrz budynku.

6. Przedsiębiorca powinien zapewnić nadzór nad stałym utrzymywaniem ustępów w czystości.

7. Dojścia do ustępów powinny mieć twardą nawierzchnię lub być utrzymywane w stanie nie narażającym na zamoczenie nóg. Gdy oświetlenie dzienne staje się niewystarczające, ustępy powinny być oświetlone sztucznie.

§ 100. 1. Przy robotach, prowadzonych poza terenem stałego zakładu pracy zdala od osiedli ludzkich, powinny być urządzone ustępy zgodnie z przepisami § 99 ust. 1, 2 i 6, jeżeli zatrudnionych jest więcej niż 10 pracowników, a roboty mają trwać w jednym miejscu dłużej niż miesiąc.

2. Przy robotach, obliczonych na krótszy okres czasu, jeżeli jest zatrudnionych więcej niż 10 pracowników, należy dla nich urządzić przynajmniej prowizoryczne doły ustępowe odpowiadające wymaganiom higieny.

11. Spluwaczki.

§ 101. W pomieszczeniach zakładów pracy powinny znajdować się w wystarczającej liczbie należyście rozmieszczone spluwaczki, odpowiadające wymaganiom higieny i dostatecznie często oczyszczane.

12. Schroniska.

§ 102. 1. Przy robotach, prowadzonych na otwartym powietrzu zdala od osiedli ludzkich, jeżeli roboty te mają

trwać dłużej niż tydzień, przedsiębiorca powinien dostarczyć pracownikom w pobliżu miejsc pracy odpowiednich pomieszczeń, umożliwiających im schronienie się przed opadami atmosferycznymi i zmianę odzieży oraz zaopatrzonych w urządzenia do podgrzewania posiłków.

2. Przy robotach, prowadzonych na wolnym powietrzu w zimnej porze roku, przedsiębiorca powinien umożliwić pracownikom rozgrzewanie się za pomocą ognisk, koszów z koksem itp.

3. Pracownicy, którzy ze względu na warunki pracy (wyjazdy, nocne dyżury) nie mogą korzystać z odpoczynku nocnego w swym mieszkaniu, powinni mieć zapewnione odpowiednie pomieszczenia noclegowe.

§ 103. Nad stałymi miejscami obsługi maszyn, kotłów, generatorów i innych urządzeń technicznych, znajdującymi się na otwartym powietrzu, powinny być urządzone daszki, osłaniające pracowników od opadów atmosferycznych.

13. Mieszkania robotnicze (baraki itp.).

§ 104. 1. Mieszkania o charakterze koszarowym, którymi zakład pracy bezpośrednio zarządza i które przeznacza na użytek pracowników, powinny odpowiadać wymaganiom higieny i bezpieczeństwa.

2. Zabronione jest spanie w pomieszczeniach zakładu pracy, nie przeznaczonych na cele mieszkalne.

14. Woda do picia.

§ 105. 1. Zakłady pracy powinny być zaopatrzone w dostateczną ilość wody do picia o jakości odpowiadającej obowiązującym przepisom. Zbiorniki i przewody wody do

picia należy zabezpieczyć od zanieczyszczenia i zakażenia. Woda do picia powinna znajdować się dostatecznie blisko miejsc pracy. Czerpanie wody może odbywać się tylko z kurków czerpalnych. Nad kurkiem wody do picia należy umieścić napis: „Woda do picia“.

2. Gdy brak odpowiedniej wody do picia, należy dostarczyć pracownikom wody przegotowanej lub innych napojów: herbaty, kawy, wywaru mięty itp.

3. Przy robotach wykonywanych stale w wysokiej temperaturze (np. w hutach szklanych) powinny być dostarczane pracownikom zamiast wody inne napoje np. kawa, herbata itp.

15. Przeciwdziałanie hałasom.

§ 106. Przy wykonywaniu robót, powodujących nadmierny hałas i wstrząsy szkodliwe dla organów słuchu pracowników albo uciążliwe do znoszenia, należy stosować, o ile to jest technicznie możliwe, środki przeciwdziałające powstawaniu hałasu i wstrząsów, albo przynajmniej dostatecznie zmniejszające ich szkodliwość i uciążliwość.

16. Siedzenie przy pracy.

§ 107. 1. Przy wykonywaniu robót, nie wymagających stale pozycji stojącej należy zapewnić pracownikom możliwość siedzenia przy pracy na odpowiednim i odpowiadającym wymaganiom higieny sprzęcie.

2. Przy wykonywaniu robót, wymagających stale pozycji stojącej lub chodzącej, należy ustawić siedzenia odpoczynkowe, umożliwiające wykorzystanie dla odpoczynku krótkich przerw podczas pracy.

Uwaga: W tekście rozporządzenia został pominięty rozdział „V. Przepisy końcowe“ — z uwagi na to, że zawarte w nim postanowienia, jako przejściowe, utraciły swą aktualność.

92.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU PREZYDIALNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 25 lipca 1950 r.

o ubezpieczeniu towarów w transporcie.

W związku z coraz częstszym interesowaniem się przez spółdzielnie ubezpieczeniami towarów w przewozie oraz poważnym wzrostem ilości zawieranych ubezpieczeń, podajemy ważniejsze warunki oraz stosowane systemy ubezpieczeń towarów w transporcie.

Towary w transporcie mogą być ubezpieczane wg jednego z trzech niżej podanych wariantów:

- tylko od ryzyk elementarnych tj. katastrofy środka przewozowego, pożaru, wypadków żywiołowych i siły wyższej, lub
- od tychże ryzyk elementarnych z włączeniem ryzyka kradzieży i udowodnionego rabunku całych sztuk przesyłek, lub też
- od ryzyk elementarnych, kradzieży i udowodnionego rabunku całych sztuk przesyłek oraz kradzieży częściowej i rabunku częściowego.

Odpowiedzialność PZUW z tytułu tego ubezpieczenia może być rozszerzona, w zależności od potrzeb spółdzielni i rodzaju przewożonego towaru, na t.zw. ryzyka specjalne; należą do nich: połamanie, potłuczenie, wyciek, rozsypanie, zamoczenie i inne, za co Zakład Ubezpieczeń pobiera specjalną opłatę.

Ubezpieczenie obejmuje również przechowanie przesyłki w magazynach kolejowych lub pocztowych, na stacji nadawczej i odbiorczej, na każdej do 8 dni (wliczając w to dzień przyjęcia i wydania).

Z tytułu ubezpieczenia towarów w przewozie Zakład Ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności przede wszystkim:

za szkody powstałe z winy lub niedbalstwa wysyłającego czy też odbiorcy, a w szczególności jeżeli przepisy kolejowe lub pocztowe nie zostały należycie wypełnione, lub jeżeli załadunek nie zostało przeprowadzone z wymaganą starannością;

za szkody powstałe z powodu naturalnych właściwości ubezpieczonych przedmiotów, jak: zepsucie, ulatnianie się, samozapalenie, wysychanie, utlenianie, rozsadzenie, wewnętrzny rozkład, za szkody wyrządzone przez robactwo, myszy, szczury i wpływy atmosferyczne;

za szkody powstałe z powodu niedostatecznego lub wadliwego opakowania oraz za szkody w przesyłkach, których waga nie była potwierdzona przez kolej lub pocztę przy nadawaniu, itp.

Ubezpieczeniem towarów w transporcie mogą być objęte przewozy dokonywane koleją, pocztą, statkami, barkami, samochodami i wozami konnymi.

Transporty towarów koleją powinny być dokonywane wagonami zakrytymi, zamkniętymi, w opakowaniach zwyczajowo w handlu przyjętych.

Odpowiedzialność PZUW obejmuje jednak i ładunki w wagonach otwartych, o ile te ładunki są zabezpieczone plandekami, brezentami, sznurami i plombami.

Transporty towarów dokonywane samochodami lub wozami konnymi powinny być konwojowane co najmniej przez 1 osobę dorosłą, przy czym kierowca lub konwojent powinien zawsze mieć przy sobie szczegółowy wykaz załadowanych do samochodu lub na wóz konny towarów.

Formy umów ubezpieczenia.

Umowy ubezpieczenia w dziale transportowym zawiera się w formie polis pojedynczych lub polis generalnych, których specjalną formą są polisy: odpisowe, obrotowe i obrotowe, dotyczące przetwórstwa uszlachetniającego.

Polisa pojedyncza.

Polisa pojedyncza jest dokumentem wystawionym przez Zakład na ubezpieczenie jednorazowego transportu na określonej podróz, którego ważność kończy się z chwilą ukończenia podróży. Przy zgłaszaniu jednorazowego trans-

porta spółdzielnia powinna wyraźnie zaznaczyć jakie ryzyko ma obejmować ubezpieczenie, jakim środkiem przewozowym ma być dokonany transport oraz na jakiej trasie.

Jako sumę ubezpieczenia należy podać wartość sprzedaną towarów. Składka ubezpieczeniowa wg polisy pojedynczej płatna jest z góry.

Polisa generalna.

Polisa generalna jest umową ramową. Obejmuje ona albo wszystkie transporty, które będą dokonane w pewnym okresie czasu, albo też transporty ściśle określone we wniosku i polisie.

Przy zgłoszeniu ubezpieczenia wg polisy generalnej, należy podać jakimi środkami przewozowymi i na jakich trasach będą dokonywane transporty.

Odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń przy systemie ubezpieczenia wg polisy generalnej, obejmuje wszystkie transporty określone w polisie w czasie trwania umowy. Przy tego rodzaju ubezpieczeniu spółdzielnia obowiązana jest prowadzić dziennik ubezpieczeń ładunków, które podlegają ubezpieczeniu, przy czym ładunki otrzymywane powinny być zapisywane do dziennika ubezpieczeń natychmiast po otrzymaniu wiadomości o ich wysłaniu, najpóźniej jednak po otrzymaniu faktury lub innego pisemnego zawiadomienia, a ładunki wysyłane — przed dokonaniem wysyłki. Oryginał wyciągu z „dziennika ubezpieczeń” spółdzielnia obowiązana jest przysyłać do Zakładu Ubezpieczeń co pewien okres, np. co tydzień, czy też co 2 tygodnie i na podstawie tych wyciągów Zakład Ubezpieczeń będzie naliczał składkę ubezpieczeniową.

Nieprowadzenie „dziennika ubezpieczeń”, jak również niezamieszczanie w nim wszystkich transportów podlegających ubezpieczeniu, może spowodować ustanie odpowiedzialności PZUW i odstąpienie od umowy o ubezpieczenie.

Polisa obrotowa.

Polisa obrotowa jest uproszczoną odmianą polisy generalnej.

W myśl postanowień polisy obrotowej, ubezpieczenie zawiera się na podstawie obrotów, za które uważa się wartość sprzedaną całej masy towarowej, otrzymywanej przez spółdzielnię do rozprowadzenia względnie wysyłanej przez nią w wypadku prowadzenia przez spółdzielnię skupu.

Do ubezpieczenia wartości masy towarowej mogą być włączone również koszty przewozu, ubezpieczenia oraz inne koszty obciążające towar.

Obrót winien być oparty na podstawie ksiąg handlowych spółdzielni, w których zapisane transakcje powinny odpowiadać faktycznie dokonany obrotom.

W wykonaniu warunków ubezpieczenia, spółdzielnia obowiązana jest przysyłać do Zakładu Ubezpieczeń raz w miesiącu, w terminie do dn. 15 lub później każdego miesiąca za ubiegły miesiąc sprawozdawczy, ogólną wartość towarów otrzymanych do rozprowadzenia względnie ze skupu, bez podawania trasy, wartości, rodzaju towarów w poszczególnych pojedynczych transportach.

Przy ubezpieczeniu zawartym na podstawie polisy obrotowej, stosowana jest przy wszelkiego rodzaju przewozach towarów danej spółdzielni stawka jednolita, będąca przeciętną stawką, wyprowadzoną ze stawek taryfowych.

Ponieważ polisa obrotowa upraszcza procedurę zgłaszania ładunków do ubezpieczenia, jest ona bardzo dogodna

dla ubezpieczających i winna znaleźć w sektorze spółdzielczym bardzo szerokie zastosowanie.

Ubezpieczenie wg polisy obrotowej jest już stosowane w szerokim zakresie dla Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”; z innymi centralami spółdzielni Zakład prowadzi rozmowy, celem zawarcia takich umów.

Polisa obrotowa dotycząca przetwórstwa uszlachetniającego.

Spółdzielnie prowadzące przetwórstwo uszlachetniające mogą ubezpieczać towary w transporcie na podstawie polisy obrotowej specjalnego rodzaju.

Ubezpieczenie to może obejmować wszystkie etapy transportów surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych, związanych z przetwórstwem.

Odpowiedzialność PZUW z tytułu tego ubezpieczenia może obejmować ryzyka elementarne, kradzież i rabunek całych sztuk przesyłek oraz kradzież częściową i rabunek częściowy i ewentualnie może być rozszerzona na wypadki ognia i kradzieży z włamaniem, mogące powstać w towarach w magazynach spółdzielni oraz magazynach i warsztatach członków spółdzielni.

Przy rozszerzeniu ubezpieczenia na wypadki ognia i kradzieży z włamaniem w magazynach i warsztatach, należy ustalić maksymalną granicę odpowiedzialności PZUW na każdy magazyn i warsztat.

Ubezpieczenie tego rodzaju zawiera się na podstawie miesięcznych obrotów wg wartości nabytego surowca. Zgodnie z księgami handlowymi.

Dla wyceny wartości półfabrykatów i wyrobów gotowych, powinny być ustalone z góry koszty robocizny i zysk brutto.

Spółdzielnie, zawierając ubezpieczenie wg tego systemu, obowiązane są podawać PZUW ogólną sumę obrotów za każdy miesiąc, bez podawania trasy i rodzaju poszczególnych transportów.

Na podstawie tych sum PZUW będzie pobierał składki ubezpieczeniowe, których wysokość i termin płatności powinny być ustalone przy zawieraniu umowy o ubezpieczenie.

W wypadku szkody w surowcu, Zakład Ubezpieczeń wypłaci odszkodowanie wg fakturowej wartości tego surowca, natomiast za szkody powstałe w półfabrykacie i fabrykacie — odszkodowanie zostanie obliczone wg cen surowca z dodaniem efektywnych kosztów robocizny i zysku brutto.

Ze względu na duże koszty likwidacji i trudności związane z dostarczeniem oryginalnych dokumentów, PZUW do szkód transportowych stosuje franszysę integralną, której wysokość zależna jest od rodzaju towarów. Z tego tytułu szkody drobne (zł 500—1.000) nie są objęte odpowiedzialnością PZUW.

Z uwagi na to, że zakres odpowiedzialności PZUW może być każdorazowo inny, w zależności od potrzeb spółdzielni, wskazanym jest, aby spółdzielnie zawierały specjalne umowy o ubezpieczenie transportów.

Umowy takie powinny być zawierane przez centrale spółdzielni dla ich pionów i powinny one określać zakres odpowiedzialności PZUW, wysokość stopy składki, wysokość franszysy integralnej, termin płatności składki itp.

W wypadkach szkód spółdzielnie obowiązane są niezwłocznie powiadomić PZUW i dostarczyć w oryginałach dokumenty potrzebne do likwidacji.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 26 z dnia 3 lipca 1950 r.

Zakres działania Ministra Gospodarki Komunalnej.

poz. 233. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej, oraz w sprawie określenia władz naczelnych, do których właściwości przechodzą sprawy, należące dotychczas do zakresu działania Ministra Administracji Publicznej.

Onawiane zarządzenie opiera się na przepisach ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o zmianie organizacji naczelnich władz państwowych w zakresie gospodarki komunalnej i administracji publicznej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 9 z 1950 r. str. 13).

W myśl powyższego zarządzenia do zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej należą następujące sprawy:

1) polityki mieszkaniowej i zwierzchniego nadzoru nad gospodarką budynkami mieszkalnymi, z zastrzeżeniem

dotychczasowej własności Ministerstwa Budownictwa w stosunku do nowowznoszonych budowli;

2) zarządu terenami w osiedlach i współdziałania z Ministerstwem Budownictwa w gospodarce terenami w osiedlach;

3) gospodarki budynkami państwowymi z wyjątkiem budynków, znajdujących się w zarządzie lub użytkowaniu innych władz naczelnych albo podległych im urzędów, przedsiębiorstw, zakładów i instytucji;

4) przedsiębiorstw remontowo-budowlanych;

5) ochrony przeciwpożarowej i kominiarstwa;

6) budowy, urządzenia i utrzymania dróg, ulic, placów, mostów, wiaduktów i innych obiektów, służących komunikacji w osiedlach, z wyjątkiem jezdni dróg przelotowych oraz mostów i wiaduktów na tych drogach w osiedlach wiejskich i w miastach, nie stanowiących powiatów;

7) oświetlania ulic i placów publicznych;

8) parków, zieleńców, ogrodów zoologicznych, ogródków działkowych i terenów sportowych, z wyjątkiem stadionów i hal sportowych, znajdujących się w bezpośrednim zarządzie Głównego Komitetu Kultury Fizycznej;

9) gospodarstw rolnych, leśnych, ogrodowych i rybnych, mających znaczenie terenów zielonych dla miast albo związanych z utrzymywaniem takich terenów;

10) przedsiębiorstw zakładów i innych urządzeń, służących do komunikacji w osiedlach;

11) urzędzeń zaopatrzenia osiedli w wodę;

12) kąpielisk i pralni;

13) urzędzeń kanalizacyjnych i innych służących do oczyszczania i asenizacji osiedli;

14) zaopatrzenia ludności w gaz i elektryczność;

15) urzędzeń zbiorowego ogrzewania;

16) hoteli i zajazdów, z wyjątkiem hoteli przekazanych w zarząd P. B. P. „Orbis”;

17) grobownictwa;

18) przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, służących wyłącznie lub głównie do realizacji zadań, leżących w zakresie działania Ministerstwa Gospodarki Komunalnej;

19) inne sprawy urzędzenia osiedli, o ile w myśl szczególnych przepisów nie należą do zakresu działania innych ministerstw.

Do zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej przechodzą sprawy zastrzeżone dotychczas własności Ministra Administracji Publicznej w przepisach o publicznej gospodarce lokalami oraz w przepisach o najmie lokali wraz ze sprawami Funduszu Gospodarki Mieszkalnowej. Własności Państwowej Komisji Lokalowej i wojewódzkich komisji lokalowych pozostaje nienaruszona.

Do zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej przechodzą sprawy, zastrzeżone dotychczas Ministrowi Administracji Publicznej w ustawie z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 6 z 1950 r., poz. 51).

Sprawy dowodów osobistych i paszportów, należące dotychczas do własności Ministra Administracji Publicznej, przechodzą do zakresu działania Ministra Bezpieczeństwa Publicznego.

Sprawy osadnictwa rolnego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska, należące dotychczas do własności Ministra Administracji Publicznej, przechodzą do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wreszcie sprawy rzeźni, targowisk i hal targowych, należące dotychczas do własności Ministra Administracji Publicznej, przechodzą do zakresu działania Ministra Handlu Wewnętrznego.

Wszystkie inne sprawy, jakie dotychczas należały do zakresu działania Ministra Administracji Publicznej, przechodzą do własności Prezesa Rady Ministrów.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 3 lipca 1950 r.

Normy szacunkowe dla nieruchomości nabywanych w celu realizacji narodowych planów gospodarczych.

poz. 234. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1950 r. w sprawie ustalenia norm szacunkowych dla nieruchomości nabywanych w celu realizacji narodowych planów gospodarczych.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13 z 1949 r. str. 11 oraz Nr 21—22 z 1949 r. str. 9).

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 3 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 4 maja 1949 r.

Tryb wypłaty odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości.

poz. 235. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1950 r. w sprawie trybu wypłaty odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 13 z 1949 r. str. 11 oraz Nr 21—22 z 1949 r. str. 9).

W myśl omawianego rozporządzenia odszkodowanie za wywłaszczoną nieruchomość płatne jest na podstawie ostatecznego orzeczenia o odszkodowaniu lub o zatwierdzeniu ugody dotyczącej wysokości odszkodowania w następujących terminach:

1) przy odszkodowaniu nie przekraczającym sumy zł 500.000.— w ciągu 6 miesięcy, licząc od daty orzeczenia;

2) przy odszkodowaniu powyżej zł 500.000.—, a nie przekraczającym zł 2.000.000.— pierwsze zł 500.000.— w ciągu 6 miesięcy od daty orzeczenia, a reszta w ratach miesięcznych po zł 50.000.—;

3) przy odszkodowaniu powyżej zł 2.000.000.—, a nie przekraczającym zł 5.000.000.—, pierwsze zł 2.000.000.— w terminach i w sposób podany w pkt. 2; nadwyżka — w ratach miesięcznych po zł 25.000.—.

Tryb wypłaty nadwyżki ponad zł 5.000.000.— określi odrębne rozporządzenie.

O wysokości ustalonego odszkodowania wykonawca narodowych planów gospodarczych, na którego wniosek orzeczono wywłaszczenie, zawiadomi bank finansujący jego inwestycje, w ciągu 30 dni od daty wydania orzeczenia, stanowiącego podstawę do wypłaty, załączając: 1) urzędowo poświadczony odpis orzeczenia, oraz 2) zaświadczenie sądu co do ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomości i innych praw, ujawnionych w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów.

Bank dokonuje wypłaty odszkodowania z rachunku wykonawcy, na rzecz którego nastąpiło wywłaszczenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów o trybie finansowania inwestycji.

Wykonanie rozporządzenia zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz wszystkim ministrom.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 3 lipca 1950 r.

Wynagrodzenie pracowników, powołanych do odbycia czynnej służby wojskowej.

poz. 236. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1950 r. o sposobie obliczania i wypłacania uposażenia lub wynagrodzenia pracownikom powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej.

Rozporządzenie powyższe dotyczy tak pracowników fizycznych, jak i umysłowych, zatrudnionych we władzach, urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach i innych wszelkiego rodzaju uspołecznionych i prywatnych zakładach pracy, bez względu na charakter stosunku pracy i przepisów prawnych, normujących ten stosunek.

Przez wynagrodzenie pracownika, zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, rozumie się należność za pracę wraz ze wszystkimi dodatkami wypłacanymi na podstawie umowy lub zwyczaju w danym zakładzie pracy.

Do wynagrodzenia należnego pracownikowi, nie wlicza się jednak: 1) zasiłków rodzinnych; 2) świadczeń przyznawanych pracownikowi na pokrycie poniesionych przezeń kosztów związanych z wykonywaną pracą; 3) ekwiwalentów pieniężnych za umundurowanie służbowe, ubrania robocze lub ochronne; 4) odszkodowań, zapomóg lub na-

gród nie stanowiących wynagrodzenia podlegającego podatki od wynagrodzeń.

W przypadku powołania pracownika do odbycia czynnej służby wojskowej (zasadniczej służby wojskowej, ćwiczeń i przeszkolenia wojskowego lub innej czynnej służby wojskowej) na okres nie dłuższy niż dwa tygodnie, pracownik zachowuje prawo do ostatnio pobieranego wynagrodzenia (tj. wynagrodzenia, należnego pracownikowi z ostatnim przed powołaniem do odbycia czynnej służby wojskowej terminie przewidzianym dla wypłaty wynagrodzenia) przez czas odbywania tej służby.

W przypadku powołania pracownika do zasadniczej lub innej czynnej służby wojskowej (z wyjątkiem ćwiczeń lub przeszkolenia wojskowego) na okres dłuższy niż dwa tygodnie, — pracownik zachowuje prawo do ostatnio pobieranego wynagrodzenia do końca tego miesiąca kalendarzowego, w którym rozpoczął odbywanie tej służby, jednakże nie mniej niż za dwa tygodnie.

W przypadku powołania pracownika na ćwiczenia lub przeszkolenie wojskowe na czas dłuższy niż dwa tygodnie, pracownik zachowuje prawo do: 1) ostatnio pobieranego wynagrodzenia do końca tego miesiąca kalendarzowego, w którym rozpoczął odbywanie ćwiczeń lub przeszkolenia; 2) połowę ostatnio pobieranego wynagrodzenia przez dalszy czas odbywania ćwiczeń lub przeszkolenia, poczynając od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym rozpoczął odbywanie tych ćwiczeń lub przeszkolenia.

W przypadku powołania do odbycia terytorialnej służby wojskowej pracownika, utrzymującego rodzinę w charakterze jedyne go żywiciela, pracownik zachowuje w pierwszym i następnym okresie odbywania tej służby prawo do: 1) ostatnio pobieranego wynagrodzenia do końca tego miesiąca kalendarzowego, w którym rozpoczął służbę terytorialną; 2) połowy ostatnio pobieranego wynagrodzenia poczynając od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym rozpoczął odbywanie tej służby. Uprawnienia te jednak przysługują jedynie za czas rzeczywistego odbywania służby wojskowej.

Za utrzymującego rodzinę w charakterze jedyne go żywiciela uważa się pracownika, który ze swego wynagrodzenia lub uposażenia pokrywa całkowicie koszty utrzymania członka rodziny, niezdolnego do zarabkowania.

Według omawianego rozporządzenia członkami rodziny są: a) żona lub osoba nie będąca żoną, która pozostaje w trwałej wspólnocie małżeńskiej z żołnierzem; b) dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbowie; c) dzieci przyjęte na wychowanie pod warunkami określonymi w przepisach o ubezpieczeniu rodzinnym; d) rodzeństwo; e) rodzice i inni wstępni.

Za niezdolnych do zarabkowania uważa się członków rodziny: 1) których niezdolność do pracy zarobkowej wskutek choroby lub kalectwa została stwierdzona świadectwem lekarskim; 2) nieletnich poniżej 17 lat, uczącą się młodzież poniżej 18 lat oraz mężczyzn powyżej 60 lat lub kobiety powyżej 55 lat życia.

Utrzymywanie w charakterze jedyne go żywiciela stwierdza właściwa gminna (miejska) rada narodowa.

W wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie przypadkach gminna (miejska) rada narodowa może uznać za utrzymującego rodzinę w charakterze jedyne go żywiciela również pracownika pokrywającego w przeważającej mierze koszty utrzymania członka rodziny, niezdolnego do zarabkowania.

Połowę należnego pracownikowi wynagrodzenia oblicza się w ten sposób, że za każdy dzień czynnej służby wojskowej wypłaca się mu 1/60 część ostatnio pobieranego wynagrodzenia obliczonego w stosunku miesięcznym.

Pracodawca nie może potrącać z wynagrodzenia, wypłacanego w całości lub połowie, sum, wypłacanych pracownikowi przez władze wojskowe z tytułu odbywania przez niego czynnej służby wojskowej.

Jeżeli wynagrodzenie pracownika jest obciążone na rzecz Skarbu Państwa, pracodawcy lub innych osób, wolno pracodawcy dokonywać potrąceń ze zmniejszonego do połowy wynagrodzenia tylko na rzecz roszczeń alimentar-

nych na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach.

Karta powołania pracownika do odbycia czynnej służby wojskowej stanowi podstawę do wypłaty pełnego wynagrodzenia, przewidzianego w omawianym rozporządzeniu. W razie potrzeby pracodawca może sporządzić sobie odpis karty powołania pracownika.

Jeżeli powołanie nastąpiło w inny sposób oraz w przypadkach wypłaty wnagrodzenia, zmniejszonego do połowy, podstawę do wypłaty stanowi zaświadczenie wydane na wniosek pracodawcy lub pracownika przez władze wojskowe.

W przypadkach, gdy termin wypłaty wynagrodzenia pracownika, powołanego do służby wojskowej w miejscowości innej, niż miejsce zamieszkania, przypada w czasie pełnienia tej służby, wypłata wynagrodzenia powinna nastąpić do rąk pracownika przekazem pocztowym lub bezpośrednio do rąk osoby przez niego upoważnionej. Przesłanie wynagrodzenia następuje na koszt pracownika. Upoważnienie powinno mieć formę pisemną z podpisem uwierzytelnionym przez kierownictwo zakładu pracy lub dowódcę jednostki wojskowej, w której pracownik pełni służbę.

Członkom spółdzielni pracy zarząd spółdzielni wypłacać będzie kwoty należne według przepisów rozporządzenia, ustalając ich wysokość na podstawie przeciętnego uzyskanego z pracy w spółdzielni dochodu członka, powołanego do odbycia czynnej służby wojskowej, z ostatnich trzech miesięcy jego członkostwa.

Z dniem wejścia w życie omawianego rozporządzenia utraciły moc wszystkie postanowienia obowiązujących dotychczas przepisów prawnych i układów zbiorowych w przedmiotach unormowanych tym rozporządzeniem.

Wykonanie rozporządzenia zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Weszło ono w życie z dniem 3 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 29 maja 1950 r.

Wpłaty na fundusz zasiłków rodzinnych.

poz. 237. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1950 r. w sprawie wpłat na Fundusz Zasiłków Rodzinnych instytucji wypłacających zaopatrzenie emerytalne i sieroce oraz okresowe świadczenia pieniężne z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. R. P. Nr 66 z 1947 r., poz. 414).

W myśl powyższego rozporządzenia wpłaty na Fundusz Zasiłków Rodzinnych instytucji, wypłacających zaopatrzenie emerytalne lub sieroce, albo zasiłki lub renty z ubezpieczeń społecznych, zostało ustalone w wysokości wpłat zasiłków rodzinnych, dokonanych przez te instytucje na rzecz osób, pobierających zaopatrzenia, zasiłki lub renty.

Wpłaty takie zachowuje się na Fundusz Zasiłków Rodzinnych w terminach wypłaty zaopatrzeń, zasiłków lub rent.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 3 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1948 r.

Przymusowe umieszczanie żebraków i włóczęgów w domach pracy przymusowej.

poz. 238. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1950 r.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. U. R. P. Nr 92 z 1927 r. poz. 823).

Omawiane rozporządzenie zarządza, że przepisy cytowanego powyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r., dotyczące przymusowego umieszczania włóczęgów i żebraków w domach pracy przymusowej, będą wykonywane na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Omawiane rozporządzenie zostało wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Weszło ono w życie z dniem 3 lipca 1950 r.

Przekazanie przez Bank Spółdzielczy dla Produktywizacji Żydów agend oraz aktywów i pasywów Bankowi Rzemiosła i Handlu.

poz. 239. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 1950 r.

Rozporządzenie powyższe opiera się na przepisach dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (patrz Monitor Spółdzielczy Nr 12 z 1948 r. str. 10).

W myśl powyższego rozporządzenia wszystkie agendy oraz ustalone według bilansu brutto na dzień 31 maja 1950 r. aktywa i pasywa, objęte rachunkiem polskim Bank Spółdzielczy dla Produktywizacji Żydów z odp. udz. w Warszawie przekazuje z dniem 1 czerwca 1950 r. Bankowi Rzemiosła i Handlu.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 3 lipca 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 czerwca 1950 r.

OGŁOSZENIA REJESTROWE

Likwidacja spółdzielni

Zostały rozwiązane niżej wymienione spółdzielnie, których wierzyciele są wezwani do zgłoszenia przysługujących im roszczeń w terminie 6-ciu miesięcy od daty ogłoszenia. Niezgłoszenie tych roszczeń w wyżej podanym terminie skutkować będzie zaspokojeniem roszczeń jedynie z nierozdzielonego jeszcze majątku spółdzielni.

Spółdzielnia Budownictwa Wiejskiego „Samopomoc Chłopska” z odp. udz. w Warszawie, ul. Grójecka 12/14 wzywa wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń pod adresem spółdzielni. 129/1168

Wojewódzka Spółdzielnia Torfiarska „Samopomoc Chłopska” w Olsztynie. Likwidator: Jan Stańkowski — Olsztyn, ul. Rybaki 20. 130/1169

Spółdzielnia Pracy „Współpraca” z odp. udz. w Gdyni, Hała Targowa, Boks 16, oraz Topialnia Serów w Nowej Górze gm. Ostaszewo, pow. Gdańsk. Likwidatorzy: Bączkiewicz Władysław i Katinowski Jan, Gdynia, ul. Słupcka 7 m. 3. B. O. „Czytelnik”, Gdynia zlec. Nr 3168/K. 131/1170

Spółdzielnia Cukiernicza z odp. udz. w Poznaniu. Likwidator: Rączyński Franciszek, Poznań, Patrona Jackowskiego 33. 132/1171

Spółdzielnia Wydawnicza Pracowników Technicznych Szkół Akademickich z odp. udz. w Krakowie, ul. Mickiewicza 30. Likwidatorzy: Kraków, Akademia Górniczo-Hutnicza, Al. Mickiewicza 30. 134/1173

Spółdzielnia Robót Łądowo-Wodnych z odp. udz. w Olsztynie. Likwidatorzy, Olsztyn, ul. Mazurska Nr 10-6. 135/1174

Spółdzielnia Spożyców „Zjednoczenie” w Siolkowicach Starych, pow. Opole. 136/1175

Spółdzielnia Rybacka Pracy „Muranka” z odp. udz. w Mikołajkach, pow. Mrągowo. Likwidatorzy: Skarżyński Jan, Strug Jan, Nagiel Gustaw. 137/1176

Spółdzielnia „Samopomoc Notarialna” z odp. udz. w Toruniu, ul. Chełmińska 6. Likwidator: Henryk Jarzęcki, Toruń, ul. Chełmińska 6. 138/1178

Zbycie przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo Spółdzielni Wydawniczej „Autor” z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie, ul. Lwowska 15, zostało w dniu 26 czerwca 1950 r. zbyte w całości Polskiemu Związкови Motorowemu, mającemu siedzibę w Warszawie przy ul. Nowy-Świat 35. 133/1172

Różne

Zarząd Leszczyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz b. Zarząd Drukarni Leszczyńskiej, Spółdzielnia z odp. ogr. w Lesznie wzywają wszystkich dłużników jak i wierzycieli b. Drukarni Leszczyńskiej Spółdzielni z odp. ogr. do zgłoszenia swych zobowiązań i należności z okresu przedwojennego w terminie do dnia 31 sierpnia 1950 r. do Zarządu Leszczyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Lesznie ul. K. Marcinkowskiego 22. 138/1177

KOMUNIKAT SPÓŁDZIELCZEGO STUDIUM KORESPONDENCYJNEGO (SSK)

Dyrekcja SSK podaje do wiadomości, iż w roku szkolnym 1950/51 będą prowadzone dla pracowników spółdzielczych systemem korespondencyjnym szkoły:

1. Technikum dla księgowych — kurs trzyletni.
2. Liceum administracyjno-gospodarcze dla księgowych — kurs dwuletni.
3. Szkoła Rewidentów — kurs dwuletni — poziom liceum.

4. Szkoła Planistów — kurs dwuletni — poziom liceum.

Zapisy kandydatów przyjmowane są do dnia 31 sierpnia 1950 r.

Szczegółowych informacji dotyczących warunków przyjęcia, składania podań itp. udziela Sekretariat SSK, Warszawa, ul. Nowy Świat 53 oraz Biura Kadr poszczególnych Central i placówek spółdzielczych.

Prenumerata roczna zł 1.200.—, numer pojedynczy zł 150 — Konto PKO W-wa I-7560 „Monitor Spółdzielczy”
 Adres Redakcji: Warszawa, Nowy Świat 53. tel 713-88 Adres Administracji: Warszawa, Bielańska 18. tel. 808-10.
 Redaguje Komitet. Wydawca: Centralny Związek Spółdzielczy